

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

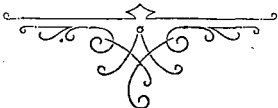
Zreaarsberetning

for

Arendals off. skole

for den høiere almendannelse

for skoleaarene 1904—1907

TREÅRSBERETNING

FOR

ARENDALS OFF. SKOLE

FOR DEN HØIERE ALMENDANNELSE

FOR SKOLEAARENE 1904—05, 05—06 og 06—07

VED

A. L. COLL

REKTOR

ARENDAL

ARENDALS BOGTRYKKERI

1907

I. Forstanderskapet

har bestaaet av d'hr.

amtmand *N. Prebensen*, tilforordnet siden 1902

overretssagfører *H. Schrøder*, tilforordnet $19/5$ 1906

rektor *A. L. Coll*, formand

oberstløjtnant *S. Bonnevie*, valgt 1902, gjenvalgt $26/1$ 1906

direktør *Chr. Kløcker*, valgt 1902, gjenvalgt $26/1$ 1906, avgik ved døden $11/3$ 1906

overretssagfører *Jørgen Grefstad*, valgt $16/12$ 1904

kontorchef *J. Hammer*, valgt istedetfor avdøde Chr. Kløcker $4/5$ 1906.

II. Lærerpersonalet.

Rektor *Axel Ludvigsen Coll*. Født 1849, cand. mag. 1875, timelærer ved Skiens off. skole 1875, klasselærer 1876, adjunkt 1876, kst. overlærer fra $1/4$ 1901, kst. rektor ved Arendals off. skole fra $1/8$ 1904.

Overlærer *Andreas Blomhoff Jensen*. Født 1839, cand. mag. 1861, 1861—64 lærer ved Nissens latin- og real-skole, hvor han ogsaa havde undervist som student, 1864 adjunkt ved Arendals middel- og realskole, fra $1/4$ 1900 konstitueret som overlærer (med anciennitet fra $1/1$ 1900); — underkastet sig i 1866 dispachøreksamen og blev samme aar utnævnt til dispachør i Arendal. Avgik ved døden $25/6$ 1907.

Overlærer *Ingebret Suleng*. Født 1852, realkandidat (gruppe I—II) 1878—79, lærer ved Kristiania borgerskole 1876—81, adjunkt ved Arendals skole 1881, konstitueret som overlærer fra $1/4$ 1900.

Adjunkt *Peter Theodor Opsahl*. Født 1854, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe I & IV) 1881. I studietiden vikar ved forskjellige skoler i Kristiania, 1880—81 ved Ekerunds middelskole. Efter 1 aars huslærervirksomhed klasse-lærer ved Arendals skole 1882, konstitueret som adjunkt 1898.

Adjunkt *Mads Larsen Kolle*. Født 1857, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe I & II) 1884; fungerte i studietiden 1878—80 som timelærer ved Drammens off. skole og havde 1881—82 et par kortere vikariater ved Skiens off. skole; fra $\frac{1}{9}$ 1885 klasselærer ved Arendals skole, fra $\frac{1}{7}$ 1898 konstitueret som adjunkt sammesteds.

Adjunkt *Odin Kastor Augdahl*. Født 1853, seminar-eksamen fra Klæbo 1872, ingeniøreksamen ved Trondhjems tekniske læreanstalt 1879: lærer ved Værdalsørens skole 1872—75 og gennemgik herunder den gymnastiske central-skole, klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1879—85, ved Arendals skole 1885, konstitueret som adjunkt fra $\frac{1}{4}$ 1900. Derhos 1882—85 lærer ved Kristianssands tekn. aften-skole og fra 1886 ved Arendals off. tegneskole.

Adjunkt *Tobias L. Holmesland*. Født 1858, seminar-eksamen 1876, lærer ved skoler i Farsund, Tjølling og Lyngør 1876—81; sproglig-historisk lærereksamen (gruppe II & IV) 1889. Efter virksomhed ved Farsunds middelskole og Trondhjems realskole ansat som klasselærer ved Arendals skole 1890 (tiltraadte 1891), konstitueret som adjunkt fra $\frac{1}{4}$ 1900.

Adjunkt *Johan Werner Oftedal*. Født 1857, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe I & III) 1890, 1890—93 vikar ved Tromsø off. skole, Otto Anderssens skole og Skiens off. skole, 1893—94 midlertidig klasselærer ved Larviks off. skole, 1894—1901 lærer ved Molde kommunale høiere skole, konstitueret som midlertidig adjunkt ved Arendals skole (under dr. Larsens tjenestefrihet) $\frac{1}{8}$ 1901.

Adjunkt *Peder Nicolai Engelbrethsen*. Født 1865, matematisk-naturvidenskabelig lærereksamen (gruppe II & III) 1891, 1891—92 ansat ved Borøens privatskole, 1892—94 ved

Elverums privatskole og Elverums friseminar, 1894—95 ved Kristiania borger og realskole, 1895—1901 ved Vestheim skole i Kristiania, konstitueret som adjunkt ved Arendals skole $\frac{1}{8}$ 1901. Avgik ved døden $\frac{24}{4}$ 1905.

Adjunkt *Einar Jahr*. Født 1862, sproglig-historisk lærereksamen 1892 (gruppe II & IV), vikarierende lærer ved Otto Anderssens skole 1892—93, midlertidig klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1893—99, ved Risør kommunale skole 1899—1900, konstitueret adjunkt ved Stenkjærs kommunale skole 1900—1902, ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1902.

Adjunkt *Christian Hartvig*. Født 1872, sproglig-historisk lærereksamen (gruppe II & IV) 1899, sløidlærereksamen 1899, vikarerede høsten 1896 ved Fredrikshalds folkeskole, høsthalvaaret 1897 ved Fredrikshalds off. skole, ansat ved skolen paa „Hauges minde“ i Kristiania 1898—1902 (1901—1902 som inspektør), konstitueret som adjunkt ved Arendals skole $\frac{1}{8}$ 1902.

Adjunkt *Adolf Dal*. Født 1863, matematisk-naturvidenskabelig lærereksamen (gruppe II & III) 1888, 1889—98 lærer ved Oslo latin- og realskole; ledede 1898—1903 ordningen af opsynet med torvskur paa statens grund i Finmarken; konstitueret som adjunkt ved Arendals skole fra $\frac{1}{7}$ 1903 (tiltraadt $\frac{20}{10}$).

Adjunkt *Kristian Keyser Kaurin*. Født 1857, cand. theol. 1883, pract. 1884, lærer ved Horten skole 1884—86, andenlærer ved Risør skole 1886—98, ansat som adjunkt sammesteds 1898—1904 (anc. fra $\frac{1}{6}$ 1894). Konstitueret adjunkt ved Arendals off. skole $\frac{16}{1}$ 1904, tiltraadte efter sommerferien.

Adjunkt *Axel Holstad*. Født 1861, cand. real. (gruppe I & III) 1893. Andenlærer ved Voss kommunale middelskole 1893—95. Klasselærer ved Kristianssands katedralskole 1897—99. Konstitueret adjunkt ved Bergens katedralskole 1899—1905, ved Arendals off. skole fra $\frac{1}{8}$ 1905.

Klasselærer *Ole Johnsen*. Født 1838, eksamen ved lærerskolen i Klæbo 1858, lærer ved folkeskolen i Surendalen 1858—61, underviste ved offentlige og private skoler i Kristiania, indtil han 1865 blev ansat ved Arendals skole.

Frøken *Susanne Irgens*. Født 1869, lærerinde ved adjunkt Elligers pikeinstitut i Arendal 1892—94, ved kandidat Taraldsens pikeskole 1894—97; tog den høiere lærerindeprøve 1899 og var 1899—1901 inspektrice ved Arendals private pikeskole; midlertidig ansat ved Arendals off. skole 1901, fast ansat fra 1902.

Gymnastiklærer: kaptein *Fredrik Ditlev Gunvaldsen*. Født 1869, ansat $\frac{1}{7}$ 1899.

Sanglærer: organist *Alfred Theodor Olsen*. Født 1858, ansat 1886.

Sløidlærer: *Michael Eriksen*. Født 1863, ansat $\frac{4}{9}$ 1897.

Derhos har sogneprest *L. D. Zwilgmeyer* i alle tre aar læst 6 timer religion, dels i middelskolen, dels i gymnasiet.

Efter adjunkt Engelbrethsens død blev hans timer med kirkedepartementets samtykke fordelt mellem nogle af skolens lærere (Suleng, Augdahl, Dahl, Johnsen og frk. Irgens).

Som vikar under overlærer Jensens Sygdom og rekonvalescens fungerede fra august 1905 til jul stud. philol. *Jan Krogh*.

Kasserer: fhv. overlærer *Salvesen*.

Sekretær: adjunkt *Augdahl*.

Læge: doktor *Edv. Irgens*.

Pedel: *Peder Olsen*.

In memoriam.

Ved skolefesten 1905 mindedes rektor den da nylig (d. 20/4 1905) avdøde adjunkt *Peder Nicolai Engelbrethsen*, i hvem skolen havde tapt en overmaade kundskapsrik og dygtig lærer, der i høi grad havde forstaaet at vinde elevernes hjerter, ligesom han for sine medlærere var en elskværdig og avholdt kollega.

Ved skolefesten 1907 erindrede rektor den nys bortgangne overlærer *Andreas Blomhoff Jensen* i omtrent følgende ord:

„En mand, hvis virksomhed i 43 aar — fra 1864 — har været knyttet til denne skole, overlærer Jensen, avgik ved døden den 25. juni. Hans lange arbeide her blev saaledes avsluttet samtidig med utløpet av skolens 1ste aarhundrede. Overlærer Jensen virket i sin tid for at faa realgymnasium her i Arendal, og han fik den glæde at oppleve beslutningen om dets oprettelse fra næste skoleaar av. Til 100 aars-jubileet havde han tænkt at digte en sang; men han fik hjemlov, før den kom paa papiret.

Overlærer Jensen var en kundskapsrik lærer, fuld af liv og interesser, og hans undervisning var derfor meget fængslende og vækkende. Han havde staaet i personlig berøring med vort lands kulturkredse like fra sin barndom av, der faldt ind i den nationalromantiske periode, og han kunde derfor gi mange av sine meddelelser oplevelsens og selvsynets liv. Han var glad i de unge, og disse følte ogsaa dette og gjengjældte ham med varm sympati. Trods de to sidste aars sykелighet var overlærer Jensen endnu fuld af iver for at følge tidens krav; han læste saaledes som forberedelse til sit arbeide nye og utførlige historiske verker.

For os lærere var han en kjær kollega — ikke alene paa grund af sin livlige aand og sine kunskaper, men likesaa meget ved sin personlige elskværdighet og vennesælhet.

Gode raad og venlig bistand var man sikker paa at faa av ham, og hans store kjendskap til by og egn og deres befolkning var af ikke ringe værd for skolen.

Overlærer Jensens livfulde og sympatiske personlighed vil længe bli savnet blandt os. Lad os alle, elever, forældre og lærere, med tak mindes ham, og hvad han var for os. Lad os bevare ham i trofast og taknemlig erindring.“

---

100 aars-jubileet

berørte rektor i sin festtale saaledes:

„En ting, som idag ikke maa glemmes, er, at vi nu kan feire vor skoles 100 aars-jubileum.

Ved kgl. resolution af 9. aug. 1805 bestemtes det, at der i Arendal skulde oprettes „en borgerlig realskole“. Den grundlagdes af byens borgere, som ved frivillige bidrag skaffet lokale til den, og den traadte i virksomhet i *juni 1807*. Den begyndte med to lærere; senere fik den tre og fra 1823 fire lærere.

I 1824 blev den ved kgl. resolution omdannet til „Arendals middel- og realskole“; men først fra 1850 fik den statsbidrag i likhet med de øvrige middelskoler, oprindelig kun kr. 1,200 aarlig.

I 1864 havde skolen 10 lærere. Eleverne var fordelt i 4 fællesklasser for gutter paa 6—12 aar og 2 latin- og 2 realklasser for gutter paa 12—16 aar.

Ved kgl. resolution av 4. juli 1870 blev loven om off. skoler for den høiere almendannelse (av $17/6$ 69) fra skoleaaret 1870—71 sat i kraft for Arendals middel- og realskole, til at begynde med for mkl. I—III. Elevtallet var da i I—III mkl. 61, i 1.—2. realkl. 18, i 1.—2. latinkl. 12; tilsammen 91, hvortil kom 40 i forberedelsesklasserne.

I 1881 var der 68 elever i tre forberedelsesklasser og 139 i I—VI mkl. Den nye bygning, som — fraregnet vei-

og ekspropriationsutgifter — kostet kommunen henved kr. 167,400, blev indviet 21. aug. 1881.

I 1883 blev skolen ifølge stortingsbeslutning af 28. mai og kgl. resol. af 16. juni utvidet med *latingymnasium*, hvis sidste kuld tog artium i 1902.

Fra 1902 fik man istedet sproglig-historisk gymnasium. I det aar ophørte den sidste af de saakaldte forberedelsesklasser, hvoraf der fra 1897 havde været fem, tidligere (da der var seks mid.-klasser) tre. Fra 1901—1902 var det navnlig, at antallet av kvindelige elever tog sterkt til; i de sidste tre aar har pikerne utgjort ca. 40 pct. av skolens elever.

Efter forslag fra skolens reallærere, enstemmig anbefalet av skoleraad, forstanderskap og kommunestyre, har kirke-departementet i sin proposition optat og stortinget derpaa vedtat opprettelse af *reallinje* i vort gymnasium fra begynnelsen av skoleaaret 1907—1908.

Fra sit nye aarhundredes indtræden er vor skole altsaa sikret et nyt vigtigt led i sin utvikling. Og den kan, som det nys meddelte eksamensudfald har vist, afslutte det svundne sekels sidste skoleaar med et smukt resultat av læreres og elevers samarbeide.

Lad os da ved dette jubileum med erkjendtlighet mindes fædrene, som grundet skolen ved private bidrag, og bringe vor bys myndigheter en oprigtig tak, fordi de med varm interesse og stor offervillighet har muliggjort dens utvikling ned gjennom aarhundredet til den dag idag. Heller ikke bør vi glemme de for skolens vel interesserede mænd, som ned gjennom aarene har siddet i dens forstanderskap, og de bestyrere og andre lærere, som nidkjært har virket i dens tjeneste. Men lad os ikke mindst takke ham, uten hvis vel-signelse ingen menneskelig gjerning kan lykkes og bære frugt. Gid hans naadige faderøie maa hvile paa vor skole og dens arbeide, saa at gjerningen her kan ske til hans ære og de kuld af unge, som aar efter aar gaar ut herfra, bli bra og nyttige mennesker. Gud velsigne Arendals off. skole i

dens nye aarhundrede og lade den faa virke til gavn for de unge og derigjennem for vort samfund.“

III. Elevernes antal, alder og hjemstavn.

		1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	Piker
1904-5	mid.skol.	212	208	208	200	
	gymn.....	48	49	47	47	
	sum	260	257	255	247	106
1905-6*)	mid.skol.	219	211	212	202	
	gymn.	35	35	37	36	
	sum	254	246	249	238	108
1906-7*)	mid.skol.	222	218	214	209	
	gymn.	32	31	31	30	
	sum	254	249	245	239	96

I alle tre skoleaar har I—II og IV mid.kl. været delt i to, III mdl.kl. i tre parallelklasser.

Elevernes gjennemsnittsalder var

	1904-5	1905-6	1906-7	Normal
I mkl.....	11 ⁹ / ₁₂	11 ⁹ / ₁₂	11 ⁸ / ₁₂	11
II „	12 ⁸ / ₁₂	12 ⁹ / ₁₂	12 ¹¹ / ₁₂	12
III „	13 ⁶ / ₁₂	14	13 ¹⁰ / ₁₂	13
IV „	15	14 ¹⁰ / ₂₂	14 ¹¹ / ₁₂	14
1. gym.kl.....	15 ⁴ / ₁₂	16 ⁵ / ₁₂	15 ¹¹ / ₁₂	15
2. „	16 ² / ₁₂	16 ⁶ / ₁₂	18 ¹ / ₁₂	16
3. „	17 ¹⁰ / ₁₂	18 ⁸ / ₁₂	17 ⁶ / ₁₂	17

*) Nogle faa „hospitanter“, der kun deltog i enkelte fag, er ikke medregnet.

Ved skoleaarets begyndelse havde sin hjemstavn

	i Arendal	i bygder og andre byer
1904—5.....	203	57
1905—6.....	204 (iberegnet 3 („hospitanter“))	53
1906—7.....	201	53

IV. Fagfordeling.

Coll:

1904—5	1905—6	1906—7
Norsk og oldn. 3 g. 5 t.	Tysk 3 g. 3 t.	Norsk og oldn. 3 g. 5 t.
Hist. 3 g. 5 -	Hist. 3 g. 5 -	Tysk 3 g. 3 -
” 2 g. 5 -	Norsk og oldn. 2 g. 6 -	Norsk ²⁾ og oldn. 2 g. 1 -
” 2 g. 3 - ¹⁾		Hist. 2 g. 5 -
18 t.	14 t.	14 t.

Jensen:

Tysk 3 g. 3 t.	Hist. 2 g. 5 t.	Hist. 3 g. 5 t.
” 2 g. 3 -	Norsk 1 g. 4 -	Norsk 2 g. 5 -
Norsk 1 g. 4 -	Tysk 1 g. 3 -	Tysk 2 g. 3 -
Hist. 1 g. 3 -	Hist. IV a 3 -	” II a 5 -
Tysk IV a & b 10 -	” II b 2 -	Hist. III a & b 6 -
23 t.	Tysk I a 6 -	24 t.
	23 t.	

1) De tre tysktimer i 1 g. overførtes med departementets samtykke fra 1. januar 1905 som ekstratimer til adjunkt Kaurin.

2) „Europæisk literatur.“

Suleng:

1904—5		1905—6		1906—7	
Mat.	3 g. 2 t.	Mat.	3 g. 2 t.	Mat.	3 g. 3 t.
"	2 g. 2 -	"	2 g. 2 -	Naturk.	2 g. 4 -
"	1 g. 4 -	"	1 g. 4 -	"	IV b 2 -
Naturk.	1 g. 4 -	Naturk.	1 g. 4 -	Mat.	III a & b 10 -
Mat.	I a & b 10 -	Mat.	II a & b 10 -	Naturk.	III a & b 4 -
"	I a 2 -	Tegn.	II a 2 -	Tegn.	I a 2 -
	24 t.		24 t.		25 t.

Opsahl:

Geogr.	IV a & b 4 t.	Fransk	1 g. 4 t.	Fransk	2 g. 4 t.
"	III a—c 6 -	Eng.	IV a & b 10 -	Eng.	III b—c 10 -
Eng.	III a—c 15 -	"	II b 5 -	"	II a 5 -
	25 t.	Geogr.	IV a & b 4 -	Geogr.	IV a 2 -
		"	III a 2 -	"	III a & b 4 -
			25 t.		25 t.

Kolle:

Tysk	II a & b 10 t.	Norsk	II a 4 t.	Norsk	III a & b 8 t.
"	I a & b 12 -	Tysk	III a & b 10 -	"	II a 4 -
Hist.	II a & b 4 -	Hist.	III a—c 9 -	Tysk	III c 5 -
	26 t.	Geogr.	III b 2 -	Hist.	IV a & b 6 -
			25 t.	Geogr.	IV b 2 -
					25 t.

Augdahl:

Tegn.	1 g. 2 t.	Tegn.	1 g. 2 t.	Tegn.	1 g. 2 t.
"	IV a & b 4 -	"	IV a & b 4 -	"	IV a & b 4 -
"	III a—c 6 -	"	III a—c 6 -	"	III a—c 6 -
"	II a & b 4 -	"	II b 2 -	"	II a & b 4 -
Mat.	IV a & b 10 -	"	I a 2 -	Mat.	II a 5 -
	26 t.	Mat.	I a & b 10 -	"	I a 5 -
			26 t.		26 t.

Holmesland:

1904—5		1905—6		1906—7	
Fransk	2 g. 4 t.	Eng.	2 g. 7 t.	Eng.	2 g. 7 t.
Eng.	1 g. 4 -	"	III b & c 10 -	Fransk	1 g. 4 -
"	IV a & b 10 -	"	II a 5 -	Eng.	IV b 5 -
"	II b 5 -	Tysk	III b 5 -	Tysk	IV b 5 -
Skrivn.	II a & b 2 -			Geogr.	II b 2 -
			24 t.	Skrivn.	II b 1 -
	25 t.	+ 3 ekstratimer.			24 t.

Oftedal:

Norsk	IV a & b 8 t.	Hist.	1 g. 3 t.	Hist.	1 g. 3 t.
"	III a—c 12 -	Norsk	IV a & b 8 -	Norsk	IV b 4 -
Hist.	IV a & b 6 -	"	III b & c 8 -	"	III c 4 -
	26 t.	Tysk	III a 5 -	Tysk	IV a 5 -
			24 t.	"	I a 6 -
				Hist.	II a & b 4 -
					26 t.

Engelbrethsen:

Geogr.	3 g. 2 t.
Naturf.	3 g. 1 -
"	2 g. 1 -
"	IV a & b 5 -
"	II a & b 4 -
"	I a 3 -
Mat.	III a & b 10 -
	26 t.

Holstad:

Naturf.	3 g. 1 t.	Geogr.	3 g. 2 t.
Geogr.	2 g. 1 -	Mat.	1 g. 4 -
"	1 g. 1 -	"	IV b 5 -
Mat.	IV b 5 -	"	III c 5 -
"	III c 5 -	"	II b 5 -
"	I b 5 -	Naturf.	II a 2 -
Naturf.	III a—c 6 -	Geogr.	III c 2 -
Geogr.	III c 2 -		25 t.
	25 t.		

+ 1 ekstratime.

Jahr:

1904—5		1905—6		1906—7	
Eng.	3 g. 7 t.	Norsk og oldn.	3 g. 5 t.	Norsk	1 g. 4 t.
"	2 g. 7 -	Eng.	3 g. 7 -	Eng.	2 g. 7 -
Norsk og oldn.	2 g. 6 -	"	1 g. 4 -	"	1 g. 4 -
Eng.	IV a 5 -	"	III a 5 -	Norsk	IV a 4 -
	-----	Hist.	IV b 3 -	Eng.	IV a 5 -
	25 t.		-----		24 t.
			24 t.		

Hartvig:

Fransk	3 g. 3 t.	Fransk	3 g. 3 t.	Fransk	3 g. 3 t.
"	1 g. 4 -	"	2 g. 4 -	Tysk	1 g. 3 -
Tysk	III a—c 15 -	Norsk	III a 4 -	"	III a 5 -
Norsk	II a 5 -	Tysk	IV a & b 10 -	"	II b 5 -
	-----	"	I b 6 -	Eng.	III a 5 -
	26 t.		-----	"	II b 5 -
			25 t.		-----
		+ 2 ekstratimer.			26 t.

Dal:

Geogr.	2 g. 1 t.	Geogr.	3 g. 2 t.	Mat.	2 g. 2 t.
"	1 g. 1 -	Naturf.	2 g. 1 -	Naturf.	3 g. 1 -
Mat.	III c 5 -	Mat.	1 g. 4 -	"	2 g. 1 -
"	II a & b 10 -	"	III a & b 10 -	Geogr.	2 g. 1 -
Naturf.	III a—c 6 -	Naturf.	IV a & b 5 -	"	1 g. 1 -
Tegn.	I b 2 -	"	I b 3 -	Mat.	IV a 5 -
	-----	Tegn.	I b 2 -	"	I b 5 -
	25 t.		-----	Naturf.	IV a 3 -
			26 t.	"	III c 2 -
		+ 1 ekstratime.		"	II b 2 -
				Tegn.	I b 2 -
					-----
					25 t.

Kaurin:

1904—5	1905—6	1906—7
Relig. 1—3 g. 4 t.	Relig. 1—2 g. 2 t.	Relig. 2—3 g. 3 t.
„ IV a & b 2 -	Tysk 2 g. 3 -	„ IV b 1 -
„ II a & b 4 -	Relig. III a & b 4 -	„ III b & c 4 -
„ I a 2 -	„ II a 2 -	„ II a 2 -
Hist. III a—c 9 -	„ I a & b 4 -	Tysk III b 5 -
Skrivn. I a & b 4 -	Tysk III c 5 -	„ I b 6 -
25 t.	Skriv. II a & b 2 -	Hist. III c 3 -
	„ I a & b 4 -	Skrivn. II a 1 -
	26 t.	25 t.
	+ 2 ekstratimer i sang med IV b (piker) og gymnasiet.	+ 3 ekstratimer i sang med IV b (piker), gymnasiet og III a—c (gutter).

Johnsen:

Norsk I a & b 10 t.	Norsk I a & b 10 t.	Norsk I a & b 10 t.
Hist. I a & b 6 -	Hist. I a & b 6 -	Hist. I a & b 6 -
Geogr. II a & b 4 -	Geogr. II a & b 4 -	Geogr. II a 2 -
„ I a & b 4 -	„ I a & b 4 -	„ I a & b 4 -
Naturf. I b 3 -	Naturf. I a 3 -	Naturf. I a & b 6 -
27 t.	27 t.	28 t.

Frk. Irgens:

Relig. I b 2 t.	Relig. II b 2 t.	Relig. II b 2 t.
Norsk II b 4 -	Norsk II b 4 -	„ I b 2 -
Sundhetsl. IV b 1 -	Sundhetsl. IV b 1 -	Norsk II b 4 -
Gymn. m. piker I—IV 11 -	Gymn. m. Piker I—IV 8 -	Sundhetsl. IV b 1 -
Haandgj. m. piker I—IV 9 -	Haandgj. m. piker I—IV 10 -	Gymn. m. Piker I—III 7 -
27 t.	25 t.	Haandgj. m. piker I—IV 11 -
		27 t.

Sogneprest Zwiilmeyer:

1904—5	1905—6	1906—7
Relig. III a—c 6 t.	Relig. 3 g. 2 t.	Relig. 1 g. 1 t.
	IV a & b 2 -	IV a 1 -
	III c 2 -	III a 2 -
	6 t.	I a 2 -
		6 t.

Kapt. Gunvaldsen:

Gymnastik m.	Gymnastik m.	Gymnastik m.
gutter i gymn. 4 t.	gutter i gymn. 4 t.	gutter i gymn. 4 t.
i middelskolen 11 -	i middelskolen 12 -	i middelskolen 12 -
15 t.	16 t.	16 t.
II a & I a havde to	II a & I a havde en	(som 1905—6)
samtimer og hver	samtimer og hver	
sin særtime.	to særtimer.	

Sløidlærer Eriksen:

Sløid I—IV 8 t.		
for oversky-		
dende elever	(som 1904—5)	(som 1904—5)
om eftermid.	6 -	
14 t.		

Organist Olsen:

Sang I—III		Sang III b & c
(gutter) 3 t.		(piker) 1 t.
Sang I—III		Sang I—II
(piker) 3 -	(som 1904—5)	(gutter) 2 -
6 t.		Sang I—II
		(piker) 2 -
		5 t.

V. Timefordelingen.

1906—7.

	Middelskolen				Gymnasiet (sproglig-historisk)		
	I	II	III	IV	1	2	3
	G. P.	G. P.	G. P.	G. P.			
Religion	2	2	2	1	1	1	2
Norsk og oldnorsk	5	4	3 ^{1/2} ¹⁾	3 ^{1/2} ¹⁾	4	6	5
Tysk	6	5	5	5	3	3	3
Engelsk		5	5	5	4	7	7
Fransk					4	4	3
Historie	3	2	3	3	3	5	5
Geografi	2	2	2	2	1	1	2
Naturkundskab	3	2	2	3	4	1	1
Matematik	5	5	5	5	4	2	3
Tegning	2	2	2	2	2		
Skrivning	2	1	1 ^{1/2} ¹⁾	1 ^{1/2} ¹⁾			
(Gymnastik	3 2	3 2	3 2	4 0 ²⁾	4	4	3 ³⁾
Haandgjerning	2 3	2 3	2 3	2 4			
Sang	1	1	1	0 1	2	2	2
Sum	36	36	36	36 35	36	36	36

1) 1 norsktime hver anden uke anvendt til skrivning (hver anden gang diktat).

2) 1904—6 hadde pikerne i IV mkl. ukentl. 2 t. gymnastik, der 1906—7 sloifedes med overstyrets samtykke (den ene time anvendtes til haandgjerning, den anden gaves fri).

3) 1904—5 havde 3. gymn.kl. 2 t. mat., 4 t. gymnastik ukentl. Endringen blev tilladt av overstyret.

Fritat for:

	<i>Gymnastik</i>		<i>Sang</i>	
	i gymnasiet	i middelsk.	i gymnasiet	i middelsk.
1904—5.....	10	24	alle	26
1905—6.....	6	30	3	17
1906—7.....	5	23	6	8

VI. Undervisningen.

1906—7.

A. Middelskolen.

Religion.

I mkl. a & b. (Zwilgmeyer, Irgens): Av Brun og Platous bibelhistorie læst fra begyndelsen til det nye testamente. Av Sverdrups forklaring læst fra begyndelsen til den 2den artikel. De reglementerte salmer. Bibellæsning i den udstrækning, som tiden har tilladt.

II mkl. a & b. (Kaurin, Irgens): Av bibelhistorien er læst og repeteret Jesu liv. Av forklaringen læst fra 2. artikel til 4. part. Av katekismen repeteret samtlige tekstord og Luthers forklaring. De for denne klasse bestemte salmer er lært. Bibellæsning.

III mkl. a. (Zwilgmeyer): Sverdrups forklaring læst og repeteret. Bruns og Platous bibelhistorie likesaa. De anordnede salmer.

III mkl. b & c. (Kaurin): Av Bruns og Platous bibelhistorie er læst fra kirken og ut, hvorpaa det hele pensum er repeteret. Av H. U. Sverdrups forklaring læst de to sidste

parter; derefter er bogen repeteret. Bjergprædikenen er læst, og de i kl. I og II læste salmer repeteret. Bibellæsning.

IV mkl. a. (Zwiltgmeier): Dr. Bangs Kirkehistorie læst og repeteret. Gjennemgaaet adjunkt J. Chr. Dahls „kirkeaaet og gudstjenesten“.

IV. mkl. b. (Kaurin): Dr. Bangs kirkehistorie for folkeskolen er læst og repeteret. Lidelses- og opstandelseshistorien, samt kirkeaaet og gudstjenestens ordning er læst.

Norsk.

I mkl. a & b. (Johnsen): Læsning i Pauss og Lassens læsebok andet skoletrins tredje afdeling. Fire digte er lært utenad. Det væsentligste af formlæren er gjennemgaaet efter Hofgaards „Norsk skolegrammatik“ og indøvet ved analyse. Skriftlig gjenfortælling og diktat mindst én gang ukentlig.

II mkl. a. (Kolle): Av Pauss og Lassens læsebok III. 1. følgende stykker: Tors færd til Jotunheim. Fortællinger av Norges historie 6—10, Brødrene, Maaltrosten, En tiurlek i Holleia, En by paa vestlandet i gamle dage, Fra Lofoten. Et besøk i et bondebryllup, Fjellstaven min, Jaampa paa ski efter ulven, Under den norske kyst, Fra Østerdalen, Juleaftenen, Terje Vigen. Følgende digte læst og repeteret: Over de høie fjelde, Det fredede træ, St. Olafs mildhet, Fanitullen, Fjeld og dal.

Av Hofgaards „Norsk skolegrammatik“ læst og repeteret syntaksen, tildels flere gange, og av formlæren verbalbøiningen. Hougens „Retskrivningsler“ læst og repeteret. Analyse. 1 à 2 gange ukentlig, som oftest i tilknytning til et tidligere gjennemgaaet stykke i læseboken.

Diktat eller gjenfortælling 1 gang ukentlig.

Skriftlige hjemmearbeider: 1. En drøm. 2. Katten (eller hunden). 3. Hesten. 4. Oversættelse fra tysk („Die halbe Flasche“). 5. En søndag paa havnen. 6. Selvvalgt oppgave. 7. En ulvehistorie (bearbeidelse efter den tyske læsebok). 8. Hvad jeg ønsker mig til jul. 9. Juleaften.

10. Fanitullen. 11. En historisk opgave (selvvalgt af aarets pensum). 12. En geografisk do. 13. En dag i skoven. 14. Terje Vigens Skagensfart. 15. 17de mai.

II mkl. b. (Irgens): Av Pauss og Lassens læsebok 3die skoletrins 1ste afdeling læst no. 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 70, 73, 77, 79. Av digte er følgende lært utenad: Til min gyldenlak, Terje Vigen, Over de høie fjelde, Fanitullen, Et fjeldvand, Øivinds sang, Fjeld og dal.

Av Hofgaards grammatik læst sætningslæren og repeteret hele boken. Ukentlig analyse.

Gjennemgaaet det væsentligste av Hougens retskrivningsregler.

Der er skrevet 27 diktater og følgende stile: 1. En morsom feriedag, 2. Katten, 3. Hesten, 4. Sagen, 5. Mit syskrin, 6. Skolens gymnastiklokale, 7. En juleaften, 8. En skoleboks historie, fortalt av den selv, 9. En skuffelse, 10. En skitur, 11. Gjengiv indholdet av Fanitullen, 12. Terje Vigens Skagensfart, 13. En Tycho Brahes dag, 14. Det første dyre- og planteliv om vaaren, 15. Fortæl om de viktigste last- og trækdyr i menneskets tjeneste, 16. Fortæl om den friluftsløk, du synes bedst om (eksamen).

III mkl. a & b. (Kolle): Av Pauss og Lassens læsebok III 2 gjennomgaaet: Blind-Anne, Ein islandsk bondegard, Menigmands politik, Nordfjordhesten, Abels død, Trækfuglene vandrer hjem, Strilerne, Jacob von Thybo, Sverre Sigurdsson, En aften paa Giske, Hemingsvisen. Følgende digte læst og repeteret: Flaget, Et gammelnorsk herresæde, Sognefjorden, Til Bergen og Mor Norge.

Av Hofgaards „Norsk grammatik“ læst og repeteret indledningen, hvorpaa formlæren og syntaksen er gjennomgaaet. Av Hougens retskrivningsregler læst og repeteret læren om tegnsætningen, hvorhos visse særlig vanskelige bokstavforbindelser, t. eks. sk., skj., sj., har været optagne til fornyet behandling. Analyse regelmæssig 1 gang ukentlig med benyttelse

av Knudtzen & Rogstads stiløvelser eller Pauss og Lassens læsebok II 2 (Fra fremmede lande).

Til diktat blev i første halvdel anvendt 1 time ukentlig, senere kun 1 hver anden uke. Endelig er følgende skriftlige hjemmearbejder utført: 1. Skolens lekeplads, 2. Furu og dens nytte, 3. En butik, 4. Et sløidarbeide, 5. En oversættelse fra tysk, 6. En selvvalgt opgave, 7. Et brev, 8. Snebrytning, 9. Karl den 12te (b. Elisabeth), 10. Forskjellige maater at fiske paa, 11. En geografisk opgave (selvvalgt), 12. En dag i paaskeferien, 13. Vaaren kommer, 14. Dampskibsbryggen (b. Fiskebryggen), 15. En islandsk bondegaard (sammendrag efter Janson).

III mkl. (Ofte dal): Læsning i Pauss og Lassens læsebok II 2. Nogle digte utenad. Hofgaards skolegrammatik repeteret; av anmerkningerne er dog kun enkelte medtaget. Jevnlig analyse. Hougens retskrivningsregler, 1ste avdeling. Diktat eller andre skriftlige øvelser paa skolen for det meste 1 gang ukentlig. Stile: 1. Skolens lekeplads, 2. Anton Houens plads, 3. En klipfisk fortæller sin historie, 4—5. Oversættelse fra tysk, 6. Eken, 7. Potetesplanten, 8. Appelsinen, 9. Paa skøiteisen, 10. Et lommeur, 11. En fridag, 12. Forskjellige belysningsmidler, 13. Paa fiskebryggen, 14. Liremanden, 15. 17de mai, 16. (eksamen) Hvad vi morer os med om vinteren.

IV mkl. a. (Jahr): Pauss og Lassens læsebok. 1. Gunlaug Ormstunges saga, 2. Hevnersverdet, 3. Kristian den 2dens vise, 4. Den onde stedmoder, 5. Den polit. kandestøper, 6. Den norske dalvise, 7. Norges herlighet, 8. Den norske bonde, 9. Guldhornene, 10. Hakon Jarls død, 11. Av „Hakon Jarl“, 12. Protisilaos, 13. Aasgardsreien, 14. Terje Vigen, 15. Bergljot, 16. Juleaften, 17. Nordfjordhesten, 18. Trækfuglene vender hjem, 19. En by paa Vestlandet i gamle dage, 20. Til min gyldenlak, 21. Mellem slagene. Av disse stykker er 1, 2, 3, 4, 5, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 og 21 repeteret og lagt op som eksamenspensum. De til stykkerne hørende litterære oplysninger lært som lekse og jevnlig kompletteret.

Samme læseboks samtlige landsmaalsstykker (÷ ord-sprogene) er læst, repeteret og lagt op som eksamenspensum. Grammatikens syntaks læst og repeteret. Jevnlig analyse. Foruten endel diktater er der skrevet følgende stile: 1. Fortæl om de vigtigste metaller og deres brug, 2. Vore husdyr, 3. Fortæl, hvad du tænker om Herman v. Bremenfeld, 4. Beskriv, hvorledes et hus bygges og indrettes til bolig, 5. Fortæl om de forskjellige arbeider, som utkræves for at fremstille det brød vi spiser, 6. Hvilke ferier synes du bedst om, sommer- eller juleferierne? Angiv dine grunde, 7. Vinden, den nytte og skade den gjør, 8. En dag paa isen, 9. Vandet, 10. England, dets naturlige beskaffenhed og næringsveie, 11. Eke-træet og hvad det bruges til, 12. Hvilken historisk begivenhed interesserer dig mest? Forklar hvorfor, 13. Ludvig Holberg, 14. Mineralierne og deres anvendelse, 15. Om hunden.

IV mkl. b. (Ofteidal): Som eksamenspensum er gjen-nemgaat alle landmaalsstykker i Paus og Lassens læsebok III 1 og 2. Desuten: Petter Dass: Den norske daleise. Hol-berg: Den politiske kandestøber, 1ste og 2den akt. Oehlen-schläger: Hakon Jarls død. Wergeland: Hans Jakobsens ost, Dalvise. Østgaard: Fra Østerdalen. Jørgen Moe: Blind-Anne, Besøk i et bondebryllup. Ibsen: Terje Vigen. Jonas Lie: Under den norske kyst. Kjelland: En by paa Vest-landet i gamle dage. Nogle digte utenad. De vigtigste avsnit av grammatiken repeteret. Jevnlig analyse. Literaturhistoriske opplysninger om de læste forfattere. Stile: 1. Et uveir, 2. Kuldens skade og nytte, 3. Hvilke forandringer foregaar i naturen om høsten? 4. (extemp.) Naturen og livet i det nordlige Norge, 5. (extemp.), Julirevolutionen og dens følger, 6. Hvil-ken aarstid synes du bedst om? 7. En tur gjennom byen lillejulaften, 8. (tentamen) Hvilke ferier synes du bedst om, sommerferienne eller juleferienne? Angiv dine grunde, 9. Sammenligning mellem hval og hai, 10. Sammenligning mel-lem land og by, 11. Til hvilket fremmed land vilde du helst foretage en reise? Angiv dine grunde, 12. En søndag-

eftermiddag paa mit hjemsted, 13. (tentamen) Sammenligning mellem Norge og Danmark med hensyn til naturlig beskaffenhed og næringsveie, 14. Fortæl om menneskenes arbeide med at frembringe kornet og bake brød derav, 15. (ekstemp.) Fortæl om Holland og hollænderne, 16. De forskjellige maater at reise paa, deres fordele og mangler, 17. Hvorledes jeg havde det før og efter overstaat eksamen.

Tysk.

I mkl. a. (Ofteidal): Knudsen og Kristiansens begynderbok læst og repeteret til s. 96. De fleste samtaler lært utenad. Omtrent halvdelen af læsestykkerne bak i boken læst som lekse. Av Løkkes lille grammatik avsnittet om substantivernes bøining. Skriftlig: Bøiningsøvelser, diktater og retroversioner.

I mkl. b. (Kaurin): Av Knudsen og Kristiansens læsebok er læst og repeteret 96 sider. Retroversionsøvelser og mundtlig oversættelse efter Westerns skriftlige øvelser. 21 skriftlige arbeider.

II mkl. a & b. (Jensen, Hartvig): Av B. Gundersen I læst og repeteret til side 50 incl. Læst „Vom Blatt zu lesen“ I & II. Løkkes grammatik læst til § 112; repeteret til § 50.

Til mundtlige og skriftlige øvelser er anvendt dr. Westerns „Øvelser i tysk for II middel“, likesom Knudtzons & Rogstads tyske stiløvelser er gjennomgaat til nr. 25 incl. Stil hver uke.

III mkl. a. (Hartvig): Av B. Gundersen II læst statarisk: Nr. 2, 4, 6, 13, 14, 15, 17, 18 I—VI, 20, 23, 24, 32, 35, 37, 38, hvilke 30 sider er repeteret, hvorefter 40 sider er læst kursorisk. Løkkes grammatik er læst helt ut; deretter enkelte afsnit repeteret. En stil skrevet paa skolen hver uke.

III mkl. b. (Kaurin): Av Gundersens læsebok II er læst 70 sider, hvorav statarisk er gjennomgaat og repeteret 30 sider. Av Løkkes grammatik læst og delvis repeteret formlæ-

ren og syntaksen. Skrevet 54 stile efter Knudtzon og Rogstads tyske stiløvelser.

III mkl. c. (Kolle): Av B. Gundersens „Tyske læsestykker“ II læst pag. 1—70, derav statarisk nr. 2, 4, 6, 13, 14, 15, 19, 20, 23, 24, 32, 35, 37, 38. Ialt 30 sider, som er repeteret. Av Løkkes „Kortfattet tysk grammatik“ læst nyt og repeteret syntaksen i sin helhet, hvorhos formlæren er blit gjennomgaat, for alle hovedavsnits vedk. flere gange. 1 time ukentlig anvendt til stil paa skolen efter Knudtzon og Rogstads stiløvelser, der ogsaa har været benyttet til mundtlige øvelser i forbindelse med grammatikundervisningen. Av og til en hjemmestil.

IV mkl. a. (Ofteidal): Statarisk av Gundersens læsebok III nr. 1, 2, 12, 13, 14, 20, 21, 38, 43, 48, 49, 52. Derefter det hele statariske pensum repeteret. Kursorisk er læst ca. 53 sider. Desuten øvelser i ektemporallæsning. Av Løkkes grammatik er læst fra „Verbets utsagnsmaader“ boken ut, derefter det viktigste av grammatiken repeteret. En skolestil og som oftest en kort hjemmestil hver uke.

IV mkl. b. (Holmesland): Av B. Gundersens „Tyske læsestykker for IV mkl.“ læst statarisk: nr. 1, 2, 12, 13, 14, 20, 21, 33, 43, 48, 49, 52. Desuten ca. 40 sider kursorisk. 3dje og 4de klasses statariske pensum repeteret. Løkkes grammatik repeteret. 41 skriftlige arbeider, dels paa skolen, dels hjemme.

Engelsk.

II mkl. a. (Opsahl): Læst og repeteret Brækkes lærebok for begyndere til side 65 (Rich Peter the Pedlar). Dialogerne utenad. Likeledes læst og repeteret det tilsvarende av grammatiken. 1 time ukentlig skriftlige øvelser (diktat, stil og gjenfortælling).

II mkl. b. (Hartvig): Av Brækkes engelske lærebok for begyndere læst alt fra begynnelsen til side 71 og repeteret det hele samt grammatiken i læreboken. Alle de norske

øvelser i boken er læst og skrevne. Et skriftlig arbeide pr. uke, avvekslende oversættelse og diktat; sjeldnere gjenfortælling.

III mkl. a. (Hartvig): Av Brekkes: „Ny engelsk læsebok“ læst statarisk nr. 1, 4, 5, 7, 9, 14, 21, 26, 31 1. 2. 3. 4. 7. 8. 41, 42, 43, 62; dertil læst det reglem. antal sider kursorisk.

Herrestads engelske grammatik læst i sin helhet. En engelsk gjenfortælling pr. uke, av og til diktat.

III mkl. b & c, (Opsahl): Læst statarisk og repeteret stykkerne 1, 4, 5, 7, 9, 14, 21, 26, 31 (Scotland 1, 2, 3, 4, 7 og 8), 41, 42, 43 og 62. Tilsammen 38¹/₂ side.

Læst kursorisk stykkerne 2, 3, 6, 8, 10, 12, 16, 20, 27, 28, 57 og 61. Tilsammen 45 sider.

Herrestads grammatik fra side 4—74, 1ste til 6te kapitel. Skriftlige øvelser: 1 gjenfortælling og 1 diktat ukentlig.

IV mkl. a. (Jahr): Av Brekkes: Ny engelsk læsebok for middelskolen er læst og gjennomgaat paa sedvanlig maate: Iron and other Metals. The Dog. The Strait of Dover. The British Isles. England as It Was and Is. The White Ship. The Canvas Boat. David Copperfield 1 (His Home). Alfred the Great. Scotland 1—3, 6—8. David Copperfield 2 (The Visit to Yarmouth). Tom's first Adventure. Guy Fawkes. George Stephenson. Nogle sider av Horatio Nelson. Det hele eksamenspensum repeteret. Grammatikens syntaks repeteret. Ekstemporal i regelen en gang om uken. 1 skriftlig arbeide hver uke.

IV mkl. b. (Holmesland): Av Brekkes: Ny engelsk læsebok for middelskolen læst og repeteret no. 32, 33, 37, 39, 41, 42, 44, 46, 50 II, IV, VI, 59, 62, 63. Forøvrig er læst ca. 40 sider kursorisk. 3die klasses pensum repeteret. Herrestads grammatik repeteret. Gjenfortælling hver uke.

Historie.

I mkl. a & b. (Johnsen): Av Ræders Lærebok for middelskolen er læst og repeteret fra begynnelsen til side 57.

Enkelte personer og begivenheder er der dels gjennem mundtlig fortælling, dels ved oplæsning git en utvidet fremstilling av.

II mkl. a & b. (Ofteidal): Ræders lærebok fra „Lensvæsenet“ til „Den nyere tid“ læst og repeteret.

III mkl. a—c. (Jensen, Kaurin): Ræders lærebok for middelskolen fra „England til 1660“ til „Den hellige alliance“; repeteret fra reformationen.

IV mkl. a & b. (Kolle): Ræders „Historisk lærebok for middelskolen“ læst og repeteret fra „Den hellige alliance“ og ut, hvorefter hele læreboken er repeteret.

Geografi.

I mkl. a & b. (Johnsen): Av Haffners geografi for middelskolen er læst og repeteret fra begynnelsen til side 89.

II mkl. a. (Johnsen): Av Haffners geografi for middelskolen er læst og repeteret fra De britiske øer til Asia.

II mkl. b. (Holmesland): Av Haffners geografi læst og repeteret Europa undtagen Norge, Sverige og Danmark.

III mkl. a & b. (Opsahl): Læst og repeteret: Asien, Australien, Afrika, Amerika, den fysiske og matematiske geografi. Læst, men ikke repeteret Norge.

III mkl. c. (Holstad): Av Haffners geografi læst og repeteret Norge, Asien, Afrika, Amerika og Australien. Lidt matematisk geografi.

IV mkl. a & b. (Opsahl, Kolle): Repeteret Haffners geografi for middelskolen.

Naturkundskap.

I mkl. a & b. (Johnsen): Efter Sørensens lærebøker er læst og repeteret av dyreriket fra begynnelsen til fiskene og av planteriket fra begynnelsen til side 43.

II mkl. a. (Holstad): Botanik: Beskrivelse av en del almindelig forekommende planter efter levende eksemplarer. Indøvelse av planternes inndeling i klasser. Efter Sørensens lærebok læst plantens almindelige dele samt nogle plante-

familier. Fortsat med anlæg av herbarium. En botanisk ekskursion.

Zoologi: Læst og repeteret efter Sørensens lærebok fra krybdyrene og boken ut.

II mkl. b. (Dal): Sørensens botanik om forskjellige plnntefamilier under benyttelse av levende planter. Sørensens zoologi læst og repeteret fra krybdyrene og ut.

III mkl. a & b. (Suleng): Sørensens botanik fra Solei-familien boken ut. Hele middelskolens pensum i zoologi og og botanik repeteret. Fysik efter Andresens lærebok fra „Legemernes egenskaper“ til „Lys“.

III mkl. c. (Dal): Repeteret botaniken og zoologien efter Sørensens lærebøker. Læst Andresens fysik indtil læren om lys.

IV mkl. a. (Dal): Læst og repeteret Andresens fysik og Engelbrethsens sundhedslære.

IV mkl. b. (Suleng): Læst det resterende av middel-skolens pensum i fysik, og repeteret det hele.

IV mkl. b. (Irgens): Læst og repeteret Engelbrethsens „Læren om mennesket“.

Matematik.

I mkl. a. (Augdahl): Nicolaisens regneskole 2det hefte. Opløsning i enkelte faktorer, mindste fælles multiplum, største fælles maal. Brøk. Ole Johannesens regnebok 3dje hefte. Enkelt og sammensat reguladetri.

Forberedende øvelser i geometri.

I mkl. b. (Dal): Brøklæren ved hjælp av Nicolaysens regnebok. Enkelt reguladetri efter Johannesens regnebok.

II mkl. a. (Augdahl): Ole Johannesens regnebok 3die hefte. Procent- og renteregning, rabat og diskonto.

Ole Johannesens aritmetik fra begyndelsen til tals delelighet — med enkelte forbigaaelser.

Alfsens plangeometri fra begyndelsen til mangekanter, det vanskeligste av indledningen dog forbigaaet. Konstruktions- og beregningsopgaver.

II mkl. b. (Holstad): Johannesens aritmetik: Fra begyndelsen og til division med hele tal læst og repeteret. (De vanskeligere beviser er kun indøvet ved taleksempler). En flerhet af de i læseboken til pensumet svarende opgaver er gjennomgaaet. Alfsens geometri fra begyndelsen til cirkelen læst og repeteret. En del konstruktioner, beregninger samt nogle enkle bevisførelser. Johannesens regnebok 3die hefte: Enkelt og sammensat reguladetri og procentregning. Indøvelse av flateenheterne samt lidt flateregning. Skriftlige arbeider hjemme en gang om uken; av og til paa skolen.

III mkl. a & b. (Suleng): Delings- og blandingsregning efter Ole Johannesens regnebok 3dje hefte, samt blandede opgaver i rente, rabat, diskonto. Cirkelen og flateindhold efter 4de hefte. Aritmetik efter Ole Johannesens lærebok i brøk og ligninger med én ubekjendt. Geometri efter Alfsens lærebok fra 83 til 130; samt repeteret fra begyndelsen av boken til 130.

III mkl. c. (Holstad): Johannesens aritmetik fra division med hele tal og til ligninger læst og repeteret. Talrige opgaver svarende til pensumet. Øvelse i ligninger med en ubekjendt. Alfsens geometri fra cirkelen og til 2den del læst og repeteret. En flerhet af de til pensumet svarende opgaver i læreboken er konstrueret eller git som lektier for saa i den kommende time at forklares af eleven paa tavlen.

Johannesens regnebok 3dje hefte: Renteregning og blandingsregning (ikke ligninger). Flateenheterne, beregninger av triangler og firkanter. Hovedregning.

IV mkl. a. (Dal): Johannesens aritmetik fra ligninger og ut læst og repeteret. Repeteret hele boken. Alfsens geometri læst og repeteret fra „Rumstørrelsers forhold“ og ut. Repeteret hele boken. Praktisk regning om legemers kubik-

indhold. delings- og blandingsregning o. s. v.. Johannesens regnebok.

Stadig opgaver hjemme og paa skolen.

IV mkl. b. (Holstad): Johannesens aritmetik fra ligninger og boken ut. Repetition av det hele pensum. Alfsens geometri fra 2den del og boken ut. Repetition av det hele pensum. Av Johannesens regnebok 3dje hefte: diskonto, kurs og blandingsregning. Læst og repeteret Johannesens regnebok 4de hefte. Øvelse i hovedregning.

Skriftlige arbeider hjemme én gang om uken og paa skolen én gang om maaneden i to sammenhengende timer.

Skrivning.

I mkl. a & b. (Ecktell): Skraaskrift etter Christies skrivebog 3.—5. hefte. Steilskrift etter Thorsen & Wangs skrivebok 3.—5. hefte.

II mkl. a & b. (Kaurin, Holmesland): Christies skrivebog 5.—6. hefte. Steilskrift etter Thorsen & Wang.

Tegning.

I mkl. a & b. (Suleng, Dal): Regulære mangekanter og sirkler, samt flateornamenter etter Petersens fortegninger og Schmiedts Wandtafeln.

II mkl. a & b. (Augdahl): H. Petersens tegneapparat o. a. fortegninger. Forlæggerblade af forskjellige verker som forberedelse til perspektivtegning.

III mkl. a—c. (Augdahl): Perspektivtegning etter det normerede modelsæt og enkelte simple bruksgjenstande.

IV mkl. a & b. (Augdahl): Fortsat perspektivtegning; sammenstilling af flere modeller eller bruksgjenstande. De fleste elever har skyggelagt sine tegninger.

Haandgjerning.

A. Gutter (Eriksen):

I mkl: Kjenneruds sløidtegninger 4.—5. trin.

II mkl.: Sammes 6. trin.

III mkl.: Kjenneruds sløidtegninger 6.—7. trin.

IV mkl.: Utvalg av sammes 7.—10. trin. Repetition av 6. trin.

B. Piker (frk. Irgens):

I mkl.: Indøvelse av indresøm paa like. Et forklæde. Strikning av votter. Mønsterstrikning.

II mkl.: Indøvelse av rynkning og paasætning av linning. Isætning av baand. Knaphul. Et linnet. Navning.

III mkl.: Strikning: En strømpe. Stopning paa kongres. Lapning. Knaphul. Isætning av baand, knapper og hekter. Forskjellige utfylningsarbeider i linsøm.

IV mkl.: Mønsterklipping. Førøvelse til linnet. Et linnet eller et par benklæder klippet og sydd. Utfylningsarb.: En underkrave eller friserkaape av let façon. Tegning og beregning av strømper. Repeteret førøvelser til strømmen.

Haandarbeidsutstilling den 24de mai.

Gymnastik.

A. Gutter (kapt. Gunvaldsen).

I mkl.	Bentzens tabeller til og med	IX.
II—III	„ — „ —	XII.
IV	„ — „ —	XVII.

B. Piker (frk. Irgens):

I—III mkl.: Gjennemgaat de fleste øvelser i Bentzens tabeller til og med XII.

Gymnastikopvisning 24de mai.

Sang (organist Olsen, Kaurin):

I—III mkl.: Behrens' sanglære for folkeskolen 2.—3. trin. Hagenes sangbok. Ottesens plancheverk. Landstads salmebok.

IV mkl., piker: Se under gymnasiet.

Gymnasiet.

Religion.

1 gkl. (Zwilmeyer): Av Klaveness' bibellære det gl. testamente gennemgaaet. Endel kirkehistoriske foredrag fra altid og middelalder.

2 gkl. (Kaurin): Avsluttet de kirkehistoriske foredrag over middelalderen. I foredrag gennemgaaet utvalgte kapitler av Johannes-evangeliet og Romerbrevet. Paabegyndt kirkehistoriske foredrag over den nyere tid.

3 gkl. (Kaurin): Avsluttet de kirkehistoriske foredrag over den nyere tid. I foredrag gennemgaaet Gustav Jensen: Kristenlæren.

Norsk.

1 gkl. (Jahr): Efter Pauss og Lassens læsebok: Njaals saga. Tor og Loke. Hevnersverdet. Elverhøi. Den onde stedmoder. Erasmus Montanus. Om de norskes karakter. Av Bergens beskrivelse. Av Moralske tanker. Kjærlighet uten strømper. Endel utvalgte stykker av Ewald og Baggesen, J. N. Brun og Frimann. Aladdin. Kalanus. Svend Dyrings hus. Utvalgte smaastykker af Grundtvig, Hauch, Blicher og P. M. Møller. Av D. F. Knudsens Utvalg af norsk litteratur er læst: Ørnulf fra Fjordene. Juhlegutten. Evina Feier. Skipper Worse. Det store postdampskib. Vikingetiden. Graverens fortællinger. Olav Haraldsson, Norges konge. Norges fjeld. Norges skoge.

Broch og Seips litteraturhistorie læst fra begyndelsen til Nyere norsk digtning, andet tidsrum, „Norskhetsperioden“.

Av landsmaal er der tilsammen læst ca. 55 sider, væsentlig av Aasen, Vinje og Schjøtt, efter Garborg og Mortensons Norsk lesebok.

Der er skrevet følgende stile: 1. En dag i sommerferien. 2. Giv en karakteristik av de mest fremtrædende personer i Njaals saga. 3. Belysningsmidler før og nu.

4. Høsten er kommen. 5. Vore viktigste friluftsfornøielser. 6. Giv en kort skildring av perserkrigene og forklar, hvorledes det kunde lykkes grækerne at gaa ut av dem som seierherrer. 7. Fra Arendals brygger. 8. „Vor ære og vor magt har hvite seil os bragt.“ 9. Norges skoge. 10. Ludvig Holbergs liv og digtning, hans betydning for vor kultur. 11. Oversættelse fra engelsk. 12. Havet ved Norges kyst, dets natur og betydning for vort land og folk. 13. Hvilken nytte har vi av planterne? 14. Giv en beskrivelse av Arendals omegn og paavis, hvorledes stedets næringsveie er avhængige av naturforholdene.

2 gkl. (Jensen): Læst av Pauss og Lassens læsebok IV, 1: Holberg: Erasmus Montanus og Epist. 176. Pal. Müller: Kalanus. Kierkegaard: Fuglens bekymr.. Av IV, 2: Wergeland: Kongens ankomst, Karl Johans død, Jordens liv, Menneskets kald. Av „Hasselnøtter“ 3—6. Welhaven: Av Norges dæmring, Republikanerne, Byens kirkegaard, Sisyfos, Glaukos, Orfeus, Ludv. Holberg, Eiv. Bolt. Bjørnson: Av En fallit. Ibsen: Av De unges forbund. Lie: Av Rutland. Kielland: En apekat og Visne blade. Derhos Ibsen: Kongsemnerne.

Læst af landsmaal: Aasen: Ervingen (Pauss & Lassen IV, 2) og i Garborg & Mortensons lesebok: Draumkvæe, Ivar Elison, Heming unge, Guten og presten, Paa friing, Møte af Til sæters, Rabnabrydlaup, N. d. sk. skrivas te storebror, Ei visa, Voksterriket, Dyrestyrk, Harde Aslak, Targei G. Kollshus, Kjempeto. Um kaupmannen.

Læst ut og repeteret Broch og Seips literaturhistorie.

Stile: 1. Hvorledes har Norge utsigt til at bli et fabrikkland? 2. Henrik Wergelands forhold til Karl Johan. 3. Insekternes nytte og skade. 4. Hohenstaufernes magtstilling i Tyskland. 5. Nationalfølelsens utvikling i Norge under foreningen med Danmark. 6. Reformationen og dens ledende mænd. 7. Hvorfor sætter man skille mellem oldtid og middelalder ved aar 476? 8. Vi lærer ikke for skolen, men for

livet. 9. Samfærdselsmidlernes udvikling i de sidste aarhundreder. 10. Englands stormagtsstilling. 11. Hvad kan man si for og imot republik? 12. Indholdet av „Kalanus“. 13. Aarsakerne til den franske revolution.

Derhos har 2 gkl. i en ukentlig time med rektor læst: Iliaden VI, Odysseen XXIII og Shakespeares Macbeth (Pauss og Lassens læsebok IV, 2) — samt

Oldnorsk: Læst til s. 37 i Nygaards begynderbok. Repeteret bøningsmønstrene og ca. 13 sider av teksten.

3 gkl. (Rektor): Læst av Brun og Ullmanns „Europæisk diktning“; So‘okles’ „Antigone“, av „Sokrates’ forsvarstale“, Ovid: „Filemon og Baukis“; — av D. F. Knudsens „Utvalg av norsk lit. for gymn.“ 1: E. Sundt: „Bare en simpel mand“, Helland: „Norges fjeld“, Hagemann: „Norges skoge“; — i Pauss og Lassens læsebok IV, 2: av Ibsens „Brand“; — i Garborg og Mortensons lesebok: Klæboe: „Ho Dun-Sesel“, Schjøtt: „H. Wergeland“, Garborg: „Gud signe Norigs land“ og „Flatland“.

Repeteret artiumspensumet.

Læst ut og repeteret Broch og Seips literaturhistorie med tillægget om literatur-arterne.

Stile: 1. Pressen og dens betydning i vor tid. 2. Hvorledes kan et lidet folk i vore dage gjøre sig gjældende blandt nationerne? 3. Olav d. hellige og hans livsverk. 4. Hvorfor er det saa nyttigt at lære fremmede sprog? 5. Utsigt over den amerikanske verdens politiske og økonomiske utvikling i d. 19. aarl. 6. Hviledagens betydning for menneskelivet. 7. Den romerske republiks storhetstid, utartning og undergang. 8. Hvilke egenskaper bør gode venner lægge vind paa i forholdet til hinanden? 9. Europas naturlige fortrin sammenlignet med de øvrige verdensdele. 10. Hvorfor er det trolig, at krige herefter vil bli mindre hyppige, men litet sandsynlig, at de i nogen nær fremtid ganske vil kunne undgaaes? 11. Hvorfor søker i vore dage saa mange at bli studenter, og hvad medføre; dette av fordele og ulemper for den

enkelte og for samfundet? 12. Indre og ydre aarsaker til Norges gjenreisning i 1814. 13. Om morskabslæsning, dens værd og farer. 14. Bismarck, hans livsverk og dets betydning.

Oldnorsk: Læst ut og repeteret Nygaards begynderbok med „grammatiske supplementer“, samt av Nygaards utvalg nr. I, III—V.

Tysk.

1 gkl. (Hartvig): Av Gundersens tyske læsebok f. gymnasiet læst: Zwei Briefe d. Königin Louise a. ihren Vater; Wallensteins Tod, Die Grenadiere, Der Ring des Polykrates, Erlkönig, Der Schatzgräber, Der Zauberlehrling, Der Sänger, Die Kraniche d. Ibykus, Vaterlandslied, Aufruf (Körner), Ein Brief Th. Körners an seinen Vater, Abschied vom Leben, Lützows wilde Jagd, Zwei Schreiben Scharnhorsts, Landsknechte u. Soldaten, Wer ist ein Mann? — Kursorisk læst side 207—227. Repet. det statar. pensum, og læst av grammatik, hvad til enhver tid mest trængtes. To gjenfortællinger og én stil pr. md.

2 gkl. (Jensen): Læst statarisk av Gundersens „Tysk for gymnas.“: Schlacht bei Sedan, Begegn. Kais. Napoleons mit Bismarck, Aufricht. des neuen Kaiserreichs, Taucher, Wallensteins Wiedererhebung, Wallenstein nach d. Schlacht bei Lützen, Wallensteins Auftreten, Wallenstein in seiner Erniedrigung, Zauberlehrling, Sänger, Graf v. Habsburg, Hektors Abschied, Bürgschaft, Alpenjäger, Die Sonne bringt es a. d. Tag, Sängers Fluch, B. de Born, Rache, D. g. Kamerad, D. reichste Fürst, Lorelei, W. n. Kevlaar, Grenadiere, D. tote Soldat, And. Hofer (v. Schenkendorf), Geh. Sonette, Körners Aufruf, Gustav Adolf. Derhos af Schillers „Wilh. Tell“ I Aufz. 4. Scene & V Aufz. 2.—3. Scene

Kursorisk: Schlacht bei Wörth, Umzingelt, Trompete v. Vionville, Rosse v. Gravelotte, Heideknabe, Schillers Tod, Löwenbraut, Heerschau, Mignon, Lied d. Deutschen, D. grosse Armee &c.

Repeteret enkelte avsnit av syntaksen i Hofgaards grammatik.

Hver maaned 2 gjenfortællinger (den ene paa skolen) og 1 stil.

3 gkl. (Rektor): Læst ut og repeteret det statariske pensum i Gundersens „Tysk for gymnasierne“, med en avkortning svarende til indledningerne og med forbigaaelse av „Wallensteins Lager“; istedetfor dette stykke: Schillers „Wilh. Tell“ I Aufz. & V Aufz. 2.—3. Scene.

Læst kursorisk av samme bok s. 376—78, s. 281—90 og stykkerne om Schiller og Goethe i dens „Biographische Notizen“.

Avsluttet repetition av grammatikens hovedpunkter.

Hver maaned 2 gjenfortællinger (den ene paa skolen) og 1 stil.

Engelsk.

1 gkl. (Jahr): Av Brekke og Westerns Eng. forf. for 1. gymnasium: 1. Drake's Voyage. 2. David Copperfield. 3. The Murder of Ritzio. 4. Monmouth. 5. The Revenge. 6. The Private of the Buffs. 1, 2, 3 og 5 repeteret. Gjennemgaaelse av engelske præpositioner og synonymmer. Et skr. arbeide hver uke.

2 gkl. (Jahr): Av Brekke og Westerns Eng. forf. for det sproglig-hist. gymnasium, 2den og 3dje klasse er læst hele det obligatoriske pensum (120 sider), hvorav 100 sider er repeteret. Av samme bok er læst 40 sider valgfrit stof (st. nr. 3, 4, 5, 16, 24 og 30). Westerns Engelske institutioner læst og repeteret. Nogle sider av Anderssens Short History of Engl. Literature læst kursorisk. Som hjemmelæsning og ekstemporal er benyttet Conan Doyle: The Exploits of Brigadier Gerrard. Et skr. arbeide hver uke.

3 gkl. (Holmesland): Otto Anderssen: „A Short History of English Literature“ og Collins utgave av Shakespeares „Merchant of Venice“ læst og repeteret.

Av Otto Anderssens og Trøans Engelsk literatur i utvalg læstes og repeteredes Tennysons Morte d'Arthur og Johnsons Letter to the Earl of Chesterfield. Desuten læstes av samme bok ca. 30 sider valgfrit stof. Dernæst blev 2den klasses pensum atter repeteret. Til hjemmelæsning og ekstemporallæsning er anvendt Hall Caine's „Drink“.

Vigtige dele av Knaps engelske grammatik repeteret. Westerns „Engelske institutioner“ repeteret.

26 længere skriftlige arbeider.

Fransk.

1 gkl. (Holmesland): Av A. Trampe-Bødtker og Sigurd Høsts lærebok i fransk for begyndere læst og repeteret fra begynnelsen til side 68 og fra side 91—98. Den vedføjede grammatik læst og repeteret.

2 gkl. (Opsahl): Læst statarisk og repeteret fra side 12 (La Dernière Classe) til side 73, og stykket Les Deux Moines 115—126. Læst kursorisk fra side 1—12 og fra side 141—155 af Bødtker og Høsts læsebok og 42 sider av Knudsen og Wallems læsebok. Læst hele Knudsens grammatik og repeteret syntaksen. Mundtlige øvelser i oversættelse fra norsk til fransk.

3 gkl. (Hartvig): Av Bødtker og Høsts franske læsestykker fra side 70 og fortløpende til side 130 incl., hvorpaa det samlede artiumspensum er repeteret. Ekstemporallæsning. Læst ut og repeteret D. F. Knudsens fr. grammatik.

Nogle fr. stile skrevne. Nogen tid anvendt til samtale paa fransk.

Historie.

1 gkl. (Ofstedal): Læst og repeteret Ræders oldtidens historie. Derefter læst og repeteret Johnsens middelalderens historie til „Lensvæsenet“.

2 gkl. (Rektor): Læst og repet. fra „Forliket i Verdien“ til 1815 av Schjøth & Langes verdenshistorie I—II. Læst og repet. Nordens historie til 1815 efter Ræder, Raabe

og Øverland („Lærebok i Norges nyeste historie f. folkeskolen“, s. 1—19). — Gjennemgaaet av „Histor. læsn. for gymnasiet“, nr. 2, 3, 5, 7 og av 12 Magna charta, Declar. of rights, og hvad der vedkommer Norge i 1814.

3 gkl. (Jensen): Læst ut og repet. Schjøth & Langes verdenshist. I—II og Nordens historie efter Ræder og Raabe (suppl. med Øverlands „Lærebok i Norges nyeste historie for folkeskolen“). Repet. oldtidens historie efter Ræders lærebok.

Læst og repet. Tarangers „Norsk samfundslære“ I.

Gjennemgaaet af „Histor. læsn. for gymnas.“: nr. 9 og 10.

Geografi.

1 gkl. (Dal): Læst og repet. Haffners fysiske geografi.

2 gkl. (Dal): Læst og repet. Steens matematiske geografi. Repeteret endel av Haffners fysiske geografi. Et par ekskursioner paa vaarkanten.

3 gkl. (Holstad): Læst Haffners økonomiske geografi. Repeteret Haffners fysiske og Steens matematiske geografi. Tilslut repeteret den økonomiske.

Naturfag.

1 gkl. (Suleng): Kemi efter Johannesens og Nicolaysens lærebok. Boken læst og repeteret, ledsaget av de tilhørende eksperimenter. Knudsen og Falk: „Det menneskelige legeme“ II læst og repeteret.

2 gkl. (Dal): Læst og repet. Brunchorsts botanik.

3 gkl. (Dal): Læst og repeteret Arnesens zoologi. Repeteret Brunchorsts botanik.

Matematik.

1 gkl. (Holstad): Aritmetik: Læst Johannesens aritmetik for gymnasiet; derpaa repeteret fra potenser og til annuiteter. Geometri: Læst og repeteret Alfsens geometri for gymnasiet. Skriftlige arbeider hjemme en gang om uken; som regel en gang om uken ogsaa opgave paa skolen.

2 gkl. (Dal): Johannesens aritmetik om rækker og ut; repeteret. Johannesens trigonometri læst og repeteret. Repeteret størsteparten av Johannesens aritmetik og Alfsens geometri. Hjemmestykker 1 gang om uken.

3 gkl. (Suleng): C. M. Guldbergs stereometri læst og repeteret. Hele gymnasiets pensum repeteret. Skriftlige øvelser 1 time ukentlig paa skolen og 1 hjemnearbeide hver uke.

Tegning.

1 gkl. (Augdahl): Perspektivtegning efter det for klassen bestemte sæt modeller og efter bruksgjenstande. Skygning.

Gymnastik.

1—3 gkl. (kapt. Gunvaldsen): Bentzens tabeller XVII—XXII. Floretfegting.

Sang.

1—3 gkl. & piker i IV mkl. (Kaurin): En time om uken sunget firstemmige sange (blandet kor). Gymn.kl. (gutter) har i sidste halvaar sunget én- og trestemmige sange. Einar Kalands utgave av de nordiske rikers nationalsange og Koppangs firstemmige sange er benyttet.

VII. Fortegnelse

over de lærebøker, som har været benyttet ved undervisningen i skoleaaret 1906—1907.

I—IV mkl.

Religion.

I—III mkl. Bruns og Platous bibelhistorie. Sverdrups forklaring.

IV „ Bangs kirkehistorie,

Norsk.

I mkl.	Pauss og Lassens læsebok, 2det trin, 3die afdeling. Hofgaards: „Norsk skolegrammatik“.	
II „	Pauss og Lassens læsebok III. 1.	} samme grammatik.
III „	— „ — „ III. 2.	
IV „	— „ — „ III. 3.	

Tysk.

I mkl.	Knudsen og Kristiansen: Lærebok i tysk for begyndere. Løkke: Tysk grammatik ved Johanssen.
II „	B. Gundersen: Tyske læsestykker for middelskolen I. For 2den middelklasse. Løkke: Tysk gram. v. Johanssen. Western: Øvelser i tysk for 2den middelklasse.
III „	Gundersen: Tyske læsestykker II. Løkke: Tysk gram. v. Johanssen. Knudtzon og Rogstad: Tyske stiløvelser.
IV „	Gundersen: Tyske læsestykker III. Løkke: Tysk grammatik ved Johanssen. Knudtzon og Rogstad: Tyske stiløvelser.

Engelsk.

II mkl.	Brekkes lærebok for begyndere.
III—IV mkl.	Brekke: Ny engelsk læsebok for middelskolen. Herrestad: Engelsk grammatik.

Historie.

I—IV mkl.	Ræder: Historisk lærebok for middelskolen.

Geografi.

I—IV mkl.	Haffner: Geografi for middelskolen.

Naturkundskab.

I—II mkl.	Sørensen: Lærebok i botanik for middelskolen. Sørensen: Lærebok i zoologi for middelskolen.

- III mkl. Sørensen: Botanik for middelskolen.
 Sørensen: Zoologi for middelskolen.
 Andresen: Lærebok i fysik.
- IV „ Andresen: Lærebok i fysik.
 Engelbrethsen: Læren om mennesket.

Matematik.

- I mkl. Nicolaisens regnebok, 2det hefte.
- II—III mkl. Ole Johannesen: Lærebok i aritmetik og algebra.
 Ole Johannesen: Regnebok, 3dje hefte.
 Magnus Alfsen: Plangeometri for middelskolen.
- IV „ Ole Johannesen: Praktisk regnebok, 3dje og
 4de hefte.
 Ole Johannesen: Lærebok i aritmetik og algebra.
 Magnus Alfsen: Plangeometri for middelskolen.
 Klingenberg: Veiledning i simpel regnskapsførsel.

Skrivning.

- I—II mkl. Christies skrivebøker. Wang: Steilskrift, 5te hefte.

Tegning.

- I—II mkl. Harald Petersens tegneapparat, 2den og 3die
 gruppe, og forskjellige andre fortegninger.
- III—IV „ Det for middelskolen normerede sæt klodser og
 bruksgjenstande.

Sang.

J. D. Behrens: Sanglære for folkeskolen, II & III trin.
 Hagene: Sange. Landstads salmebok og „Nokre salmar“
 med melodier.

Gymnasiet.

Religion.

- I—2 gkl. Bibellære av Klaveness.
 3 „ G. Jensens kristenlære.

Norsk.

- 1 gkl. Pauss og Lassens læsebok IV 1—2.
Garborg og Mortensons lesebok.
Broch og Seips literaturhistorie.
D. F. Knudsen: Norsk lit. for gymnasiet I.
- 2 „ Pauss og Lassens læsebok IV 1—2.
Nygaards „Sproget i Norge“ og begynderbok i oldnorsk.
Broch og Seips literaturhistorie.
- 3 „ Pauss og Lassens læsebok IV 1—2.
„Europæisk digtning“ ved Yngvar Brun og V. Ullmann.
Garborg og Mortensons lesebok.
Nygaards begynderbok i oldnorsk.
Nygaards utvalg av den norrøne literatur.
Nygaards „Sproget i Norge“.
Broch og Seips literaturhistorie.

Fransk.

- 1 gkl. Trampe Bødtker og Høst: Lærebok for begyndere.
Knudsens grammatik.
- 2—3 gkl. Trampe Bødtker og Høst: Franske læsestykker
for gymnasiet. Knudsens grammatik.

Engelsk.

- 1 gkl. Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere
for 1ste klasse. Knaps grammatik.
- 2 „ Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere
for det sproglig-historiske gymnasiums 2den og 3die
klasse. Knaps grammatik.
Western: Engelske institutioner.
- 3 „ Brekke og Western: Utvalg av engelske forfattere
for det sproglig-historiske gymnasiums 2den og 3die
klasse. Knaps grammatik.
Shakespeare: The Merchant of Venice ved Collin.
O. Anderssen og Trøan: Engelsk literatur i utvalg.
Western: Engelske institutioner.

Otto Anderssen: A short History of English Literature.

Tysk.

- 1—3 gkl. Gundersen: Tysk for gymnasierne. Løkses og Hofgaards grammatiker.

Historie.

- 1 gkl. Ræder: „Lærebok i oldtidens historie“.
 O. A. Johnsen: „Lærebok i middelalderens historie“.
 2—3 gkl. Schjøth & Lange: „Lærebok i verdenshistorie for gymnasiet“. I—II.
 Ræder: „Historisk lærebok for middelskolen“.
 Raabe: „Lære- og læsebok i Norges og Nordens historie“. Øverland: „Norges nyeste historie“.
 Taranger: Norsk samfundslære I. Utvalg av „Historisk læsning for gymnasiet“.

Geografi.

- 1 gkl. Haffner: Lærebok i fysisk geografi.
 2 „ Axel Steen: Matematisk geografi for gymnasiet.
 3 „ Haffner: Økonomisk geografi.

Naturkundskap.

- 1 gkl. Johannesen og Nicolaysen: Lærebok i kemi.
 Engelbrethsen: Læren om mennesket for gymnasiet.
 2 „ Brunchorst: Utvikling, liv og formering i planteriket.
 3 „ Emily Arnesen: Lærebok i zoologi for gymnasiet.

Matematik.

- 1 gkl. Ole Johannesen; Aritmetik og algebra for gymnasiet.
 Magnus Alfsen: Plangeometri for gymnasiet.
 Petersens logaritmetabel.
 2 „ Ole Johannesen: Aritmetik.
 Ole Johannesen: Trigonometri.

- 3 gkl. De samme bøger. Derhos
C. M. Guldberg: Stereometri.
Petersen: Opgavesamling for gymnasiet.

Tegning.

- 1 gkl. Det for klassen bestemte sæt modeller samt brugs-
gjenstande.

Sang.

O. Koppang: Samling av firstemmige sange for blan-
det kor. Blix: Nokre salmar. Thv. Lammers: Norske
folkemelodier.

VII. Avgangsprøver.

A. *Middelskoleeksamen.*

1905.

Av de 29 elever i IV mkl. a & b bestod følgende
eksamen: Trygve Christensen (M.tf.), Stian Erichsen (Tf.)
Erling Gundersen (Tf.), Hans Gurstad (uten tysk, indskr. uat.),
Christen Henrichsen (Tf.), Theod. Hiestand (Tf.), Bjarne
Høyer (Tf.), Har. Jensen (Tf.), Gun. Krøger (Tf.), Hagb.
Falck-Larsen (Tf.), Anders Olsen (Ng.tf.), Jørg. Paulsen
(M.tf.), Esther Aasen (Tf.), Borghild Andresen (uten tysk),
Dagny Danielsen (Ng.tf.), Anna Fosse (M.tf.), Johanne Gun-
dersen (Tf.), Borghild Helliksen (uten tysk), Borghild Jensen
(M.tf.), Cecilie Lunøe (S.tf.), Emma Røer (Tf.), Anna Sørensen
(Tf.), Marianne Sørensen (M.tf.), Margrethe Zwilgmeyer (M.tf.)

Av 12 anmeldte privatister fuldendte 8 eksamen.

Tillægsprøver toges i tysk (1), engelsk mundtlig (1) og
matematik (1).

1906.

Av de 48 elever i IV mkl. a & b, som gik op til eksamen, bestod følgende 46 prøven:

Johan Agerholt (M.tf.), Trygve Bonnevie (S.tf.), Gustav Buschmann (Tf.). Jens Ecktell (Tf.), Knut Egeberg (M.tf.), Alf Evensen (Tf.), Henr. Haadem (Tf.), Hans Hansen (Tf.), Thorv. Jensen (Tf.), Christ. Kløcker (Ng.tf.), Fritz Køber (Tf.), Har. Næss (Tf.), Jac. Prebensen (Tf.), Fredr. Roscher (M.tf.), Sig. Samuelson (M.tf.), Ole Schrøder (Tf.), Sig. Selmer-Olsen (Tf.), Ambros. Svenningsen (M.tf.), Berg Thorsen (Ng.tf.), Ester Anker (M.tf.), Antonie Bakke (M.tf.), Ruth Bentzen (Tf.), Laura Blakstad (M.tf.), Marie Coll (M.tf.), Signe Fredriksen (Tf.), Borghild Frøstrup (M.tf.), Ingeborg Grøntoft (Tf.), Helene Jensen (Tf.), Cathrine Kaurin (M.tf.), Constance Knudsen (M.tf.), Margr. Kløcker (Tf.), Ellen Lundegaard (M.tf.), Dor. Løve (M.tf.), Lovise Løve (S.tf.), Karen Nielsen (M.tf.), Martha Olsen (M.tf.), Amalie Smith (S.tf.), Marit Suleng (S.tf.), Margr. Sørensen (Tf.), Maria Tangevald (M.tf.), Margit Tellefsen (uten tysk), Marie Thorsen (Tf.), Signe Tønseth (Tf.), Aagot Wang (Tf.), Magnh. Voie (M.tf.), Fredrikke Zwiilmeyer (Tf.)

Av 24 anmeldte privatister fuldendte 14 eksamen.

Tillægsprøver toges i tysk (2), engelsk (1) og matematik (1).

1907.

48 elever i IV mkl. a & b. bestod alle eksamen:

Mathias Aalholm (Tf.), Alf Anker (M.tf.), Finn Baade (uten tysk), Rolf Blakstad (uten tysk), Trygve Elmenhorst (Ng.tf.), Knut Haadem (M.tf.), Rudolf Hiestand (M.tf.), Ole Jensen (Tf.), Ragnar Juell (S.tf.), Alf Kjølrsrud (S.tf.), Thoralf Knudsen (Tf.), Thormod Kolle (Tf.), Alf Larsen (uten tysk), Jonas Lund (M.tf.), Kristen Nome (M.tf.), Rolf Olsen (M.tf.), Trygve Olsen (Tf.), Ole Osuldsen (M.tf.), Haakon Pedersen

(Tf.), Theodor Roscher (uten engelsk), Severin Røer (Tf.), Fridtjof Zwiłgmeyer (Tf.), Martha Andresen (Tf.), Ruth Claussen (M.tf.), Engel Coll (M.tf.), Dorothea Danielsen (uten tysk), Birgit Eliassen (Tf.) Ruth Flack (Tf.), Hilma Haadem (M.tf.), Hagny Hanssen (Tf.), Louise Hanssen (M.tf.), Margit Hansen (Tf.), Hanna Holm (Tf.), Signe Holmesland (Tf.), Marie Klem (Tf.), Anne Knudsen (M.tf.), Nelly Knudsen (Ng.tf.), Margrethe Krøger (M.tf.), Gudrun Larsen (Tf.), Lilly Larsen (M.tf.), Margit Olsen (Tf.), Borghild Stockinger (indskr. matem.), Bergljot Svendsen (Tf.), Sophie Svendsen (Tf.), Susanne Milberg (M.tf.), Olga Pedersen (Tf.), Lovise Wahlstrøm (M.tf.), Helga Øi (M.tf.)

Av 13 privatister har hidtil 6 fuldendt eksamen; en skal prøves paany i historie i december.

Tillægsprøve toges i engelsk og matematik af en folkeskolélærer.

Censorer ved skriftlig middelskole-eksamen, 6te kreds.

(A = Arendal, G = Grimstad, K = Kragerø, R = Risør, T = Tvedestrand.)

1905

1906

1907

Norsk.....	Overl. Landgraff (G) Adj. Oftedal (A) Suppl.: Adj. Svensen (T)	Adj. Svensen (T) Rektor Coll (A) Suppl.: Adj. Oftedal (A)	Overl. Schjølberg (K) Adj. Jahr (A) Suppl.: Adj. Svensen (T)
Tysk.....	Rektor Coll (A) Adj. Bøe (K) Suppl.: Adj. Hartvig (A)	Overl. Schjølberg (K) Adj. Kristiansen (R) Suppl.: Overl. Landgraff (G)	Overl. Landgraff (G) Adj. Oftedal (A) Suppl.: Adj. Hartvig (A)
Engelsk.....	Overl. Hovind (T) Adj. Holmesland (A) Suppl.: Adj. Peersen (G)	Adj. Peersen (G) Adj. Opsahl (A) Suppl.: Adj. Holmesland (A)	Overl. Hovind (T) Adj. Holmesland (A) Suppl.: Kand. Syversen (R)
Matematik....	Overl. Warloe (R) Adj. Ellingsen (K) Suppl.: Adj. Dal (A)	Adj. Ellingsen (K) Adj. Dal (A) Suppl.: Adj. Holstad (A)	Overl. Warloe (R) „ Suleng (A) Suppl.: Adj. Tønnesen (G)
Tegning ...	Adj. Augdahl (A) Lærer Sæverud (R) Suppl.: Adj. Tønnesen (G)	Adj. Tønnesen (G) Adj. Augdahl (A) Suppl.: Overl. Suleng (A)	Adj. Ellingsen (K) Lærer Sæverud (R) Suppl.: Adj. Augdahl (A)
Skrivning....	Adj. Kaurin (A) Kand. theol. Prytz (T) Suppl.: Overl. Landgraff (G)	Overl. Landgraff (G) Adj. Kaurin (A) Suppl.: Adj. Augdahl (A)	Lærer Ruud (K) Adj. Augdahl (A) Suppl.: Adj. Kaurin (A)

Sproglig-historisk artium 1905.

19071

Elever	Norsk stil	Tysk stil	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymnastik	Hovedkar.
1. Andersen, Per.....	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.
2. Bakke, Peder.....	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.
3. Bakke, Ragnvald ...	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.
4. Haaland, Erling	Ng.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.
5. Klem, Einar.....	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.
6. Kristoffersen, Leif ..	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.
7. Lovold, Marta.....	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.		M.tf.
8. Mortensen, Thorvald	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Frit.	Tf.
9. Nielsen, Gottfried ..	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
10. Sorensen, Soren	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.
11. Thorne, Fredrik	Ng.tf.	Tf.	Mdl.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	Ng.tf.

Avgangsprøver.

4 elever rejiceredes i tysk. Av 2 privatister bestod 1 eksamen.

Sproglig-historisk artium 1906.

Elever	Norsk stil	Tysk stil	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymnastik	Hovedkar.
1. Braastad, Martha ...	Tf.	Tf.	Mdl.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.		Tf.
2. Bugge, Kjeld.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.
3. Floistad, Gjerulf ...	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.
4. Frøstrup, Brorson ...	Ng.tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.
5. Haadem, Karl.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.	Frit.	Tf.
6. Lundegaard, Oskar .	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
7. Lunøe, Ericka.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.		M.tf.
8. Myhre, Hans.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.
9. Olsen, Sverre.	Tf.	Ng.tf.	Mdl.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.
10. Pedersen, Soren.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Frit.	Tf.
11. Ravn, Trygve.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Frit.	Tf.
12. Tellefsen, Georg ...	Ng.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.
13. Vrenne, Trygve.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.
14. Zwiłgmeyer, Ludvig	M.tf.	Tf.	Mdl.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Frit.	Tf.

1 elev gik ikke op paa grund av sygdom. De øvrige elever bestod alle eksamen.
Av 3 anmeldte privatister bestod 1 eksamen. 1 gik ikke op.

Sproglig-historisk artium 1907.

1907

Elever	Norsk stil	Tysk stil	Matem. skr.	Engelsk skr.	Norsk	Tysk	Engelsk	Fransk	Historie	Geografi	Naturfag	Matematik	Gymnastik	Hovedkar.
1. Augdahl, Per.....	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.t f	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Frit.	M.tf.
2. Gahrnsen, Egil.....	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Tf.
3. Kaurin, Michael.....	Ng.tf.	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.
4. Køber, Alf.....	Tf.	Tf.	Ng.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.
5. Smith, Carsten.....	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	Tf.	Frit.	Tf.
6. Suleng, Henrik.....	Tf.	Tf.	S.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Frit.	M.tf.
7. Syse, Alfild.....	Ng.tf.	Ng.tf.	Tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	M.tf.	Ng.tf.		Tf.
8. Woie, Ole.....	Tf.	M.tf.	M.tf.	Ng.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	M.tf.	Tf.	Tf.	Tf.	M.tf.

Samtlige elever og de 3 anmeldte privatister bestod eksamen.

Årgangsprøver.

19

Censorer ved mundtlig examen artium

1905	1906	1907
Tysk: Overl. Berg (Kr.sand)	Norsk: Overl. Ullmann	Tysk: Adj. Johansen
Fransk: „ Munch (—)	Engelsk: Adj. Stang	Fransk: „ Lundgren
Geografi: Adj. Stang (—)	Historie: Overl. Munch	Naturfag } Overl. Berg
Naturfag: Overl. Coucheron (Skien)	Geografi: Adj. Danielsen	Matematik }

Alle fra Kristianssand.

Censorer herfra ved mundtlig artium

i Kristianssand.

1905	1906	1907
Norsk: Rektor Coll	Tysk: Rektor Coll	Norsk (real.) } Rektor Coll
Historie: Adj. Jahr	Engelsk: Adj. Jahr	Tysk (spr.-hist.) }
Naturfag: Overl. Suleng	Matem.: Overl. Suleng	Engelsk (real. & spr.): Adj. Holmesland
		Fransk (real. & spr.): Adj. Hartvig
		Matem. (real. & spr.) } Overl. Suleng
		Geografi (latinl.) }

VIII. Skolens bibliotek og samlinger.

Lærebibliotekets tilvekst (fraregnet skolebøger).

1. 1904—1905.

Grimm, Jac. & Wilh.: Deutsches Wörterbuch. IV Bd. 1ste Abth. III Theil 5 Lieferung.

— X Bd. 14—15, X Bd. 2te Abth. 1.

— XII Bd. 7.

— XIII Bd. 4.

Herodots historie, 2det bind 4 h. og 3dje bind 1 h. Oversat av dr. phil. *Karl Hude*. Kbh. 1904—05.

(Skrifter utg. av selsk. for hist. kildekrifters oversættelse).

Arabiske krøniker fra korstogstiden. H. 1—2. Kbh. 1904—1905. (Skrifter utg. av selsk. for hist. kildekrifters oversættelse).

Norges indskrifter med de ældre runer. Utg. for det norske hist. kildekriftfond ved *Sophus Bugge*. Indledning. Runeskriftens oprindelse og ældste historie. 1ste hefte. Kr.a 1905. (G.)

Nærup, Carl: Illustr. norsk literatuhistorie. H. 1—6. Kr.a 1904—1905.

Encyklopädie der mathematischen Wissenschaften. Bd. II. 1. Heft. 5. Leipzig 1904.

Aarbog, statistisk, for kongeriget Norge, 24de aarg. 1904 (G.)

Aarsberetning fra foreningen til norske fortidsmindesmerkens bevaring. 1904. Kr.a 1905. (G.)

Archiv for matematik og naturvidenskab. XXVI, 2—4 og XXVII, 1. Kr.a 1904—1905. (G.)

— for nordisk filologi. XXI. Lund 1904—1905. (G.)

Bulletin météorologique du Nord. Année 1904. (G.)

Forhandlinger i videnskapsselskapet i Kristiania for 1904. Kr.a 1905. (G.)

Jahrbuch des norw. meteorologischen Instituts für 1904. Kr.a 1905. (G.)

- Lovtidende*, 1ste og 2den afdeling, samt *overenskomster* med fremmede stater, utg. i forudsiktede avtryk av lovtidendes 2den afdeling. Kr.a 1904—1905. (G.)
- Magazin*, nyt, for naturvidenskaperne. B. 42, 3—4 og 43, 1—2. Kr.a 1904—1905. (G.)
- Maitre phonétique, Le.* Organe de l'Association phonétique internationale. 1904, 7—12 og 1905, 1—6. Paris 1904—1905.
- Nature.* A weekly journal of science. Vol. LXXI og LXXII. London 1904—1905.
- Nedbøriagttagelser i Norge.* Utg. av det norske meteorologiske institut. Aarg. X, 1904 med 1 kart og 2 plancher. Fol. Kr.a 1905. (G.)
- Skrifter*, utg. av videnskapsselskapet i Kristiania. 1904, I—II. Kr.a 1905. (G.)
- Sprachen, die neueren.* Zeitschrift für den neusprachlichen Unterricht. Bd. XII. H. 6—10 (kpl.). Marburg in Hessen 1904—1905.
- Statistik*, Norges officielle. Fjerde række nr. 96 og 114. Beretn. om skolevæsenets tilstand i kongeriket Norge 1901 og 1902.
Fjerde række, nr. 112. Fattigstatistik for 1901—1902. Kr.a 1904—1905. (G.)
- Tidsskrift*, historisk (norsk). Fjerde række, 3dje bind 3—5 og 4de bind 1. Kr.a 1904—1905.
— nordisk, for filologi. Tredje række. Bd. XVII. H. 2—4. Kbh. 1904—1905.
— pedagogisk. 1904, 7—10 og 1905, 1—5. Stockh. 1904—1905.
- Salmonsens* store illustr. konversationsleksikon f. Norden. I—XV. Kbh. 1893—1905.
- Falk & Torp*: Etymologisk ordbog over d. danske og d. norske sprog. I. Kr.a 1903.
- G. Newnes*: Round London.
- Nord. Rolfsen*: Verdenhistorie f. de unge I—II. Kr.a 1904.

- „*For alle*“. Utg. av Kr.a journalistklub. 1898 & 99.
- H. Sweet*: A practical study of languages. Ld. 1899.
— History of languages. Ld. 1901.
- W. Vietor*: Aussprache des Schriftdeutschen. Lpz. 1901.
- P. Munch*: Samfundskundskap. Kbh. 1902.
- H. Mortensen*: D. kristelige dogmatik. Kbh. 1849.
- H. Jæger*: Ill. norsk literaturhistorie. I—III. Kr.a 1896.
- A. Hoppe*: Eng.-deutsches Supplement-lexikon. Berl. 1871.
- F. Kluge*: Etymol. Wörterb. d. deutschen Sprache. Strassb. 84.
- H. Stoll*: Geschichtliches Lesebuch. Das 19te Jahrhundert.
Hamb. 1900.
- Norges statskalender 1905.
- C. H. Seignobos*: Hist. politique de l'Europe contemp.
1884—96. Paris 1903.
- Al. Bugge*: Vikingerne. Kbh.—Kr.a 1904.
- O. Rygh*: Norske elvenavne. Kr.a 1904.
- Whitaker's almanack f. 1905. Ld. 1905.
- O. A. Øverland*: Ill. Norges historie. I—VIII. Kr.a 91—95.
- Inazo Nitobé*: Bushido, Japans sjæl. Kr.a 1905.
- H. Böhlau*: Ratsmädelgeschichten. Stuttg. 1897.
- Schiller*: Wilh. Tell. Herausgeg. v. Dr. Gaudig. Lpz. 04.
- R. Stecher*: Erläuterungen zu Schillers „W. Tell“. Lpz.
Deutsche Prosa. III, 1. Villh. & Klasing 1904.
- Schjøth & Lange*: Lærebok i verdenshistorie f. gymnas. I.
Kr.a 1904.
- Krumbach & Spindler*: Samml. deutscher Aufsätze. I.
Lpz. 1905.
- P. Voss*: Utvalg af tyske forfattere. Kr.a 1886.
Historisk læsning f. gymnasiet. 10—12. Kr.a 1904—5.
- Iv. Aasen*: Norsk ordbok. Kr.a 1900.
- Royce*: Outlines of psychology. New-York 1903.
- Shenstone*: Justus v. Liebig. London 1901.
- Stubbs*: Lectures &c. on mediæval & modern history.
Oxford 1900.
- Thompson*: Mich. Faraday. London 1901.

Bonney: Ch. Lyell & modern geology. London 1901.

O. Krümmel: Der Ozean. 2te Aufl. Leipzig 1902.

2. 1905—1906.

Falk & Torp: Etymologisk ordbog over det norske og det danske sprog. II. Kr.a 1906.

Grimm, Jac. & Wilh.: Deutsches Wörterbuch. IVter Bd., 1ste Abth. 3ter Theil. Heft 6.

Xter Bd., 2te Abth. Heft 2—3.

XIIIter Bd. Heft 5. Leipzig 1905—1906.

Johansen, Nygaard & Schreiner: Latinsk ordbog. Kra. 87

Salmonsens' store konversationsleksikon for Norden. XVI & XVII.

Brynildsen, J.: Tyske gjenfortællinger. I. Kbh. & Kr.a 1905.

Evers & Walz: Deutsches Lesebuch VI. Leipz. u. Berl. 05.

Sweet, H.: Elementarbuch des gesprochenen Englisch. Oxford u. Leipzig 1904.

Weil: 100 Erzählungen zur Belehrung für kleine Kinder. Reutlingen s. a.

Noreen, A.: Altschwedische Grammatik mit Einschluß des Altgutnischen. Lief. 4 (Schluß). Halle 1904.

Arabiske krøniker fra korstogstiden. Hefte 3. Kbh. 1905.

(Skrifter utg. av selsk. for hist. kildeskrifters overs.).

Bugge: Vikingerne. II. Kbh. & Kr.a 1906.

Christensen, Hj.: Det 19de aarhundredes kulturkamp i Norge. Kr.a 1905.

Herodots historie. 3dje bind, h. 2—3 (kpl.). Kbh. 1905—06.

(Skrifter utg. av selsk. til hist. kildeskrifters overs.).

Mortensen, K.: Lærebog i den danske literaturs historie.

Med hovedpunkter af det øvrige Nordens. Kbh. 1903.

Müller, P. L.: Det moderne England. Kbh. & Kr.a 1905.

Müller, S.: Urgeschichte Europas. Strassburg 1905.

Nansen, Fr.: Norge og foreningen med Sverige. Kr.a 1905.

Nærup, Carl: Illustreret norsk literaturhistorie. Sidste tidrum 1890—1904. H. 7—9 (kpl.). Kr.a 1905.

- Ottosen, J.*: Lærebog i Nordens historie. 3dje omarbejdede udg. Kbh. 1905.
- Odhner, C. T.*: Lærebok i fäderneslandets historia. För skolans högre klasser. Stockh. 1902.
- Renier, J.*: Grundrisz der Geschichte der Philosophie. Hannover 1905.
- Weber, G.*: Lehr- und Handbuch der Weltgeschichte. Neu bearb. von Dr. A. Baldamus. I—II & IV. Leipzig 1902—1904.
- Abraham, H.* Recueil d'expériences de physique. I—II. Paris 1904.
- Encyklopädie der mathematischen Wissenschaften. II. 1. H. 6; III. 2. H. 3; IV. 2. H. 3; V. 1. H. 2—3; VI. 1. H. 1; VI. 2. H. 1. Leipzig 1905—1906.
- Jacobsen, B.*: Matematisk geografi for gymnasiet. Kr.a 05.
- Jørgensen, S. M.*: Lærebog i organisk kemi. 2den udgave. Kbh. 1906.
- Kolthoff & Jägerskiöld*: Nordens foglar. Ny uppl. Stockh. 98.
- Møller, Birgithe*: Dyrenes liv. I—III. Kbh. 1893.
- Strasburger, E.*: Das kleine botanische Praktikum. Jena 04.
- Lov om høiere almenskoler.
- Reglement de høiere almenskoler.
- Undervisningsplan for middelskolen.
- Do. for Gymnasiet.
- Aarbog*, statistisk, for kongeriket Norge. 25de aargang. Kr.a 1905.
- Archiv* for matematik og naturvidenskab. 27de bind. H. 2. Kr.a 1906.
- Arkiv* for nordisk filologi. XXI. Lund 1906.
- Bulletin* météorologique du Nord. Année 1905.
- Forhandlinger* i Videnskapselskapet i Kristiania 1905.
- Foreningen til norske fortidsminde-merkers bevaring. Aarsberetning for 1905. Kr.a 1906.
- „*For alle*“. 1900—1906. Kr.a 1899—1905.

Jahrbuch des norwegischen meteorologischen Instituts für 1905. Kr.a 1906.

Lovtidende, 1ste og 2den avd. samt overenskomster. Kr.a 1905—1906.

Magazin, nyt, for naturvidenskaperne. Bd. 43, 3—4 og 44, 1—3. Kr.a 1905—06.

Maitre phonétique, Le. 1905, 7—10 og 1—6. Paris.

Nature, a weekly journal of science. Vol. LXXIII og LXXIV. London 1905—06.

Nedbøriagttagelser i Norge. Aarg. XI. 1905. Kr.a 1906. Den høiere skole. Kr.a 1905—06.

Skrifter, utg. av videnskapsselskapet i Kristiania 1905, 1—II. Kr.a 1906.

Statistik, Norges officielle.

V. 5. Skolevæsenets tilstand 1903. Kr.a 1906.

V. 2. Fagskolestatistik 1902—1905. Kr.a 1906.

Tidsskrift, historisk. Utg. av den norske historiske forening. 4de række III. 2—4 og 4de række IV. 1. Kr.a 1905—06.
— Pedagogisk. 1905, 6—10 og 1906, 1—5. Stockholm 1905—06.

3. 1906—1907.

Eskeland, L.: Hjælpebok i norsk rettskriving. Kr.a 1906.

— Norsk rettskrivings-ordbok. Kr.a 1906.

Hermanstorff, L.: En liden engelsk-norsk ordbog.. Kr.a 1905.

Jensen, L. Ø.: Engelsk ordliste. Kr.a 1905.

— Glossar til K. Brekkes „Ny engelsk læsebok“. Kr.a 1905.

Myhre, W. & Ibsen, P. L.: Tysk-norsk ordbog. I—II. Kr.a 1906.

Schjøtt, S.: Dansk-norsk ordbog. H. 1—7. Kr.a 1907.

Stigaard, V.: Fransk-dansk-norsk ordbog. Kr.a 1906.

Allardice, Paul: „Stops“ or how to punctuate. Lond. s. a.

Eitrem, H.: Engelske gjenfortællinger. Kr.a 1903.

Kristensen, M.: Dansk sproglære for voksne. Kbh. 1903.

Rogstad, Anna: Morsmaalsundervisningen. Kr.a 1906.

- Torkildsen, H. E.*: De engelske præpositioner. Kr.a 1902.
- Aalholm, J. J. P.*: (ved S. H. Finne-Grønn). Toldskriver Nils Aalholms optegnelser om gaards- og havebruget paa Haave gaard paa Tromøen m. v. 1757—1775. Kr.a 1907. (Gave).
- Aall, Anathon*: Henrik Ibsen als Dichter und Denker. Halle 1906.
- Arabiske krøniker* til korstogenes periode (1098—1193), oversatte av *J. Østrup*. 4 h. Kbh. 1906.
(Utg. av selsk. for hist. kildeskrifters oversættelse).
- Dietrichson, L.*: Vore fædres verk. (Norges kunst i middelalderen. Kr.a 1906.
- Diaz, Bernal*: Cortez' erobring af Mexiko. Oversat af dr. phil. *E. Gigas*. H. 2. Kbh. 1907.
(Utg. af selsk. for hist. kildeskrifters oversættelse).
- Diplomaticus*: Den norske kongemagt. Nogle synspunkter og jevnførelser. Med et tillæg om unionsopgjøret og om halvøens fremtid. Kr.a 1906.
— I Sverige 1905. Erindringer og optegnelser. Kra 06.
- Gaardsnavne*, norske. Utg. av *O. Rygh*. Sjette bind. Jarlsberg og Larviks amt. Bearbejdet af A. Kjær. Kr.a 1907. (Gave).
- Erichsen, A. E.*: Bergens kathedralskoles historie. Bergen 1906. (Gave).
- Gustafson, G.*: Norges oldtid. Mindesmerker og oldsager. Med 605 figurer, 1 planche og 4 karter. Kr.a 1906.
- Heiberg, I. V.*: Unionens opløsning 1905. Kr.a 1906.
- Høffding, H.*: Kort oversigt over den nyere filosofis historie. 3dje udgave. Kbh. 1906.
- Müller, Wilh.*: Fürst Bismarck 1815—1898. Stuttg. 1898.
- Olrik, Jørgen*: Kilder til Danmarks historie i menneskealderen efter Valdemar Sejrs død. H. 2. Kbh. 1907.
(Utg. av selsk. for hist. kildeskrifters oversættelse).
- Poulsen, J.*: Mit samliv med Henrik Ibsen. Kbh. 1906.

- Sars, J. E.*: Norges politiske historie 1815—1885. Med 144 illustrationer. Kr.a 1904.
- Putzger, F. W.*: Historischer Schulatlas. Bielefeld und Leipzig 1906.
- Bugge, F.*: Frihaandstegning. Kr.a 1907.
- Encyklopädie der mathematischen Wissenschaften.* Leipzig. *Aarbog*, statistisk, for kongeriget Norge. 26de aargang. Kr.a 1906. (Gave).
- Archiv for matematik og naturvidenskab.* 27de bind, h. 3—4 og 28de bind, h. 1—4. Kr.a 1906—07. (Gave).
- Arkiv for nordisk filologi.* Bd. XXIII. Lund 1906—07. (Gave).
- Bulletin météorologique du Nord.* Année 1906. (Gave).
- „*For alle*“. Utg. av den norske journalistklub for 1907. Kr.a 1907.
- Foreningen til norske fortidsmindemerkens bevaring.* Aarsberetning for 1906. Kr.a 1906. (Gave).
- Forhandlinger i videnskapselskapet i Kristiania* 1906. (G.).
- Jahrbuch des norwegischen meteorologischen Instituts für* 1906. (Kr.a 1907. (Gave).
- Lovtidende*, 1ste og 2den avdeling, samt overenskomster. Kr.a 1906—07. (Gave).
- Magazin*, nyt, for naturvidenskaberne. Bd. 44, 4 og 45, 1—3. Kr.a 1906—07. (Gave).
- Maitre phonétique*, Le, 1906, 7—12 og 1907, 1—6. Paris
- Nature.* A weekly journal of science. Vol. LXXV og LXXVI. London 1906—07.
- Nedberigttagelser i Norge.* Aarg. XII. 1906. Kr.a 07. (G.).
- Skole*, den høiere. Kr.a 1906—07.
- Skrifter*, utgivet af videnskapselskapet i Kristiania 1906. 1.—2. Kr.a 1907. (Gave).
- Tidsskrift*, historisk. Utg. av den norske historiske forening. 4de række, IV, 2—4 ode række, 1—2. Kr.a 1906—07.
- pedagogisk. 1906, 7—10. Stockh. 1906.
- Kipling, Rudyard*: Puck of Pook's Hill. London 1906.

- Thurston, Katherine C.*: John Chilcote, M. P. London and Edinburgh 1905. (10 eksp.).
- Vislie, Vetle*: Malm. Kr.a 1906.
- Puibel*: Schulreden. Stuttgart 1898.
- Wendt*: Reden aus der u. für die Schule. Karlsruhe 1889.
- Falk & Torp*: Etymologisk ordbog over d. norske og d. danske sprog. II. Kr. 1906.
- Hegna, H.*: Friluftsled. Kr.a 1903.
- Gundersen, B.*: Samtaleøvelser i tilslutning til tyske læsestykker. Kr.a.
- Nicolaisen, J.*: Kommaregler for lærere. Kr.a 1900.
- Salmonsens*: Konversationsleksikon. XVIII. Kbh. 1906.
- Berge, Rich.*: Storegut. Ættesoga og diktverke. Oslo 1906.
- Isachsen, D.*: Lærebok i fysik. 4. hefte. Kr.a 1905.
- Chwolson, O. D.*: Lehrbuch der Physik. III. Brschw. 05.
- Holst & Johannesen*: Kursus i projektionstegning. Kr.a 87.

B. Karter, plancher og andre billeder.

- Bamberg*: Schulkarte v. Frankreich.
- — - Europa.
- — der brit. Inseln.
- Gaebler*: Vereinigte Staaten, Mexico &c.
- H. Kiepert*: Wandkarte d. roemischen Reiches.
- K. v. Spruner*: Europa 1700—09.
- Serth & Meinke*: Handels- & Produktenkarte.
- Lang*: Erdkarte.
- Refsdal*: Norges amtsinddeling.
- H. Kiepert*: Wandkarte der Reiche des Perser & Makedonier.
- M. G. Ore*: 10 fysik-plancher (m. tekst).
- Bamberg*: Schulwandkarte d. östl. Halbkugel.

Pyramider.	Akropolis.
Ægyptisk tempel.	Polarlandschaft.
Olympia.	Die Berneralpen.
Forum Romanum	Dünen.
(Ruinen).	Der Rhein bei Bingen.
do. (rekonstruirt).	Holländ. Marschlandschaft.
Inneres eines roem. Hauses.	Berlin.
Turnier.	London.
Ritterburg.	Paris.
Inneres einer Stadt.	Napoli og Vesuv.
Bürgerliches Wohnzimmer.	Colorados „Grand Canon“.
Der Köllnerdom.	Nagasakis havn.
Lagerleben.	Hafen.
Aus d. Rokoko-Zeit.	Wohnung.
Bewegung d. Erde.	Sommer.
Die 5 Hauptarssen.	Frühling.
Jerusalem.	Herbst.
Trondhjems domkirke (lystryk i glas og ramme).	
Haakonshallen	(do.)
Gamle Akers kirke	(do.)
Akershus	(do.)
Riksforsaml. paa Eidsvold (farvetryk i glas og ramme).	

C. Til de naturhistoriske samlinger.

Lemæn.	Karpe.
Røskat.	Gjedde.
Flaggermus.	Karpeskelet.
Mursvale.	Edderkop.
Gjæk.	Dammusling.
Firben.	Igle.
Staalorm.	Koralsamling.
Hugorm.	Sneglsamling.
Snog med eg	Blæksprut.
Skildpadde.	Spolorm.
Slangeskelet	

- 12 kubikcentimer-stykker av forskjellige substanser.
 1 vegtstang med lodder.
 1 model av en bismær med lodder.
 1 vertikal-galvanometer.
 1 apparat til paavisning av induktionsstrømme.
 1 traadnet til at vise elektricitetens fordeling paa ledere.
 1 apparat til at vise trykkets forplantning i vædsker.
 1 dynamometer.

IX. Skolepenge. Beneficier.

a. *Skolepenge* har for skoleaarene 1904—1907 været:

For middelskolens I—IV: 100 kroner aarlig.

„ gymnasiets 2—3 kl.: 160 „ —

For søskende gives saadan moderation, at nr. 2 erlægger $\frac{3}{4}$ og nr. 3 $\frac{1}{2}$ af det faste skolepengebeløb; nr. 4 gaar frit. For gratister sker moderation ifølge departementets skrivelse av $\frac{1}{6}$ 89 saaledes, at

1. enkelt fripladses fulde beløb trækkes fra det for alle søskende efter sedvanlig moderationsberegning utkommende beløb.
2. har flere søskende friplads, trækkes den høieste pladses fulde beløb plus den laves modererede fra det for alle søskende efter den sedvanlige moderationsberegning utkommende.

Efter lov av 27de juli 1896 § 58 skal skolepengene betales forskudsvis for hvert kvartal uten nogen avkortning, om disciplen optages i eller utgaar av skolen i løpet av samme. Om indkrævningen av skolepenge ved Arendals off. skole har overstyret i skrivelse av $\frac{6}{6}$ 99 git følgende bestemmelse: „*Ved den 15de i hvert kvartals sidste maaned indleverer kassereren fortegnelse over de endnu ikke betalte skolepenge til rektor, der da efter reglm.*

for de høiere almenskoler 1ste afdeling § 39 er forpligtet til at negte eleven adgang til skolens undervisning.“

Siden 1905 har skolepengene med kirke departementets samtykke været opkrævet med $\frac{1}{10}$ maanedlig fra september til juni.

1904—5 var hel eller halv friplads tilstaaet 23 elever til et samlet beløb av kr. 2,670.

1905—6: 29 elever . . . . . kr. 2,660

1906—5: 30 „ . . . . . „ 2,560

Av „*Legat for unge studerende fra Arendals by*“ er der 1904—7 uddelt portioner (å kr. 120 pr. halvaar) til følgende elever i gymnasiet: Gottfried Nielsen, Ericka Lunøe, Alf Køber og Per Augdahl.

Av det lokale legat „*Opdragelsesanstalten*“

havde 1904—5	8 elever	} aarsportioner paa kr. 160
„ 1905—6	9 —	
„ 1906—7	9 —	

X. Almindelige bemærkninger.

Tentamen i skriftlige fag i IV mkl. blev alle tre aar holdt i december og i begyndelsen av mars.

I 3 gkl. holdtes tentamen i december og i februar.

Ca. 22. november—5. februar var skoletiden fra kl. 9 til kl. 2.15 min.

I løpet av de tre sidste aar har skolen havt besøk av d'hr. ekspeditionschef Ræder, adjunkt Eliassen (som medlem av undervisningsraadet), gymnastikinspektør Bentzen og sanginspektør Grøndahl.

XI. Indberetning fra skolelægen for skoleaarene 1904—7.

Sundhetstilstanden blandt skolens elever maa for disse 3 skoleaar i det hele betegnes som god.

Skoleforsømmelsernes aarsaker er med ganske faa undtagelser sygdomme, og deres antal for hvert av de 3 aar vil sees av følgende tabel:

Skoleaar	Elev- antal	Forfald [Meldesedler]	Sykedage	Sykedage pr. elev
1904—5	ca. 250	891	2263	8.9
1905—6	ca. 250	838	2263	8.9
1906—7	ca. 250	765	1904	7.6

De fleste forsømmelser skyldes smaasygdomme, især forkjølelser, som er særlig hyppige paa denne kant av landet med sit variable klima, samt hovedpine. Av epidemiske sygdomme er der kun anmeldt ganske faa tilfælde.

For skoleaaret 1906—7 angives forsømmelsernes aarsaker til eks. saaledes: Forkjølelse 250 tilfælde, hovedpine 240, tandpine 53, alm. ildebefindende 37, halsesyke 25, Mavesyke 25, Bronkit 10, gift 9, øresygdome 7, øiensygdome 6, blekfeber 2, blindtarmsbetændelse 2, pleurit 3, influenza 10, vandkopper 1, kusma 1. Diverse andre smaa sygdomme og legemsskader 48.

En stor del av skolens elever bor utenfor byen, op til 5 å 8 kilometer fra skolen, og utsætter sig av den grund om vinteren ofte for forkjølelser og andre sygdomme. Der har hvert aar været nogle faa utmeldelser fra skolen paa grund av mere alvorlige og langvarige sygdomme.

De i det forløpne treaar nyindkomne elever har i et antal av ca. 150 fremstillet sig for skolelægen til undersøkelse og er indført med hver sit rulleblad i den dertil reglementerede protokol. Undersøkelsen foretoges paa skolen og kan derfor ikke blive videre indgaaende. Den har væsentlig til hensigt

at føre den for undervisningen nødvendige kontrol med elevernes alm. helbredstilstand samt med deres syn og hørelse. De nye elever var gjennemgaaende friske og vel utviklede, enkelte dog smaa, av mindre godt huld og daarlig holdning. Betydningen av en kraftig ernæring i skoleaarene burde i undervisningens interesse indprentes eleverne og hjemmene. Den ofte lange skolevei og de mange læsetimer kræver en kraftig frokost og en ordentlig „skolemat“. I dette stykke forsømmes vistnok meget; frokosten gjøres for let og ofres for liten tid, og „matdaasen“ glemmes. Mange elever er vistnok av denne grund noget underernæret.

Til sammenligning senere i høiere klasser har jeg utført høidemaaling paa de sidste aarsklasser av eleverne. Blandt 50 gutter og 50 piker (maalt paa støvlerne) finder jeg en gjennemsnittlig høide ved inkomsten i I mkl. av 145 cm. for gutterne og 147 cm. for pikerne.*) Hos de ny inkomne elever er paavist endel mindre legemlige lidelser og sansefeil, dog ingen av saa væsentlig betydning med hensyn til undervisningen, at det er nødvendig nærmere at redegjøre herfor.

Som skolelæge faar jeg desuten ofte skolens elever sendt til mit kontor til undersøkelse og meddelelse av attester. Disse og andre lignende ekspeditioner indføres i en dertil indrettet, reglementeret journal. Endel av skolens elever er blit fritat for gymnastik, som regel paa grund av sykdom eller legemsfeil, men enkelte ogsaa paa grund av lang skolevei; de kan have op til en 10—12 kilometer samlet skolevei at gaa.

Under mine besøk paa skolen har jeg av og til overværet undervisningen i gymnastik og haandgjerning samt havt min oppmerksomhet henvendt paa de sanitære forhold i skolens lokaler, priveter og gaardsrum, hvilke i det væsentlige maa ansees for at være tilfredsstillende.

Arendal, november 1907.

Edv. Irgens.

---

*) Gjennemsnittsalderen ca. 11³/₄ aar.

XII. Utdrag av skolens regnskap.

A. Indtægt:

	$\frac{1}{4}$ 1904— $\frac{31}{3}$ 1905	$\frac{1}{4}$ 1905— $\frac{31}{3}$ 1906	$\frac{1}{4}$ 1906— $\frac{31}{3}$ 1907
1. Skolepenge (brutto).....	kr. 28,400.00	kr. 25,917.32	kr. 26,559.00
2. Bidrag av kommunen	" 0.00	" 0.00	" 0.00
3. Andre inntægter	" 1,207.51	" 1,086.80	" 1,098.99
4. Statstilskud	" 23,815.20	" 25,820.16	" 27,274.00
5. Beholdning fra forrige budget- termin	" 1,932.73	" 3,015.35	" 1,094.02
Sum kr.	<u>55,355.44</u>	<u>55,839.63</u>	<u>56,026.01</u>

B. Utgift:

1. Lønninger	kr. 44,616.94	kr. 48,987.02	kr. 50,198.43
2. Fripladse og moderation for søskende	" 7,183.34	" 5,181.67	" 4,657.00
3. Diverse utgifter	" 539.81	" 576.92	" 457.53
4. Beholdning	" 3,015.35	" 1,094.02	" 713.05
Sum kr.	<u>55,355.44</u>	<u>55,839.63</u>	<u>56,026.01</u>

**Forældres opmerksomhet henledes paa følgende
raad til hjemmene:**

1. Lad børnene gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynder tidlig, og de trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
2. Sørg for, at børnene spiser godt om morgenen, og at de faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gøres før middagen.
3. Lad børnene efter middagen opholde sig i fri luft og tillad dem ikke at læse sine lekser før $1\frac{1}{2}$ til 2 timer efter maaltidet.
4. Lad børnene spise til aftens mindst én time, før de gaar tilsengs.
5. Giv børnene en bestemt arbeidstid og paase, at denne benyttes ordentlig. Det vil da vise sig, at hjemmelæsningen i de lavere middelklasser gjennemsnitlig ikke vil kræve mere end 1 til $1\frac{1}{2}$ time, i de høiere middelklasser ikke mere end 2 til $2\frac{1}{2}$ time.
6. Sørg for, at læsningen foregaar under god belysning og i ordentlig utluftet værelse.
7. Tillat ingen lekselæsning efter kl. 8. Aftentimerne kan bedst brukes til sund morskapslæsning.
8. Tillat ikke tobaksrøking.
9. Hold børnene til lek og fornuftig idræt utenfor skoletiden.

Arendals off. skole, november 1907.

A. L. Coll.

Skolebygningen